

บทที่ 5

บทบัญญัติพื้นฐานในกฎหมายอิสลาม

โครงสร้างพื้นฐานของวิถีชีวิตอิสลาม ประกอบด้วยดังนี้ คือ หลักศรัทธา และหลักปฏิบัติ

1. หลักศรัทธา (รูก์นอีมาน)

หลักศรัทธา หมายถึง การยึดมั่นด้วยหัวใจ การกล่าวยอมรับด้วยลิ้น และการกระทำตามด้วยอวัยวะอื่นๆ ต่อกฎหมายอิสลามตามที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลล่าฮุ ullaฮิฮุ อะลัยฮิฮุ สลามได้นำมาประกาศเผยแพร่ ด้วยเหตุนี้ การศรัทธาจึงเป็นทั้งคำพูดและการกระทำโดยหัวใจ ลิ้น และอวัยวะอื่นๆ¹⁹² ซึ่งการศรัทธากับการพูดและการกระทำจะต้องควบคู่กัน และไม่สามารถแยกออกจากกันได้เป็นอันขาด เพราะคำพูดและการกระทำเป็นผลผลิตของการศรัทธา ในขณะที่เดียวกันการศรัทธาก็จะไม่สมบูรณ์หากปราศจากการพูดและการกระทำ ด้วยเหตุนี้ คำพูดและการกระทำที่จะเป็นที่ยอมรับ มีคุณค่าและได้รับรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮ์ ซุบ ๑ พระผู้เป็นเจ้าแห่งจักรวาลนั้นจะต้องเป็นคำพูดและการกระทำที่วางพื้นฐานอยู่บนหลักการศรัทธาที่ถูกต้อง มิฉะนั้นแล้ว คำพูดและการกระทำเหล่านั้นจะไม่ใช่ที่ยอมรับ ไม่มีผล ไม่มีคุณค่า และไม่ได้รับรางวัลใด ๆ ทั้งสิ้นจากอัลลอฮ์ ซุบ ๑¹⁹³ ซึ่งอัลลอฮ์ ตรัสว่า

“และผู้ใดปฏิเสธการศรัทธา แน่่อนการงานของเขาก็จะไร้ผล และในวันอาคิเราะฮ์ (ปรโลก) พวกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน”¹⁹⁴

การศรัทธาที่ถูกต้องนั้นมีหลายประเภทและหลายระดับ¹⁹⁵ โดยระดับการศรัทธาในแต่ละบุคคลจะมีการเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งจะเพิ่มขึ้นด้วยการเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม และจะลดลงด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายอิสลาม¹⁹⁶ ทั้งนี้หลักศรัทธาที่ถูกต้อง และเป็นรากฐานของการศรัทธา

¹⁹² อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัล อะษะรี, หลักการยึดมั่น, หน้า 199. และอับนุ ไคมียะฮ์, หลักการเชื่อถือสายกลาง, แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกูล, (กรุงเทพฯ : โรงเรียนศาสนวิทยา, 2536) , หน้า 52.

¹⁹³ อับดุลอะซีซ บินอับดุลลาฮ์ บินบาซ, หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้อง และที่ตรงกันข้าม. แปลโดยอิมรอน มะกูดี, (กรุงเทพฯ : โรงเรียนศาสนวิทยา, 2531). หน้า 1. และเมอลานา ซัยยิด อนุล อะลา เมาดูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน, แปลโดยบรรจง บินกาซัน, เล่ม 8, (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม, 2539), หน้า 3477-3478.

และ Abdul Hadi Awang. *Aqidah Muslimin*, (Malaysia: Pustaka Aman Press, 2002). p.6.

¹⁹⁴ อัลกุรอาน 39 : 65

¹⁹⁵ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัล อะษะรี, หลักการยึดมั่น, หน้า 123.

¹⁹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 126-127, อับดุลอะซีซ บินอับดุลลาฮ์ บินบาซ, หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้อง, หน้า 29. และอับนุ ไคมียะฮ์, หลักการเชื่อถือสายกลาง, หน้า 52.

นั้นมี 6 ประการ คือ ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ซุบ ๑ ศรัทธาต่อมลาอิกะฮ์ ศรัทธาต่อคัมภีร์ ศรัทธาต่อรอซูล ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก และศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์¹⁹⁷ ซึ่งอัลลอฮ์ ซุบ ๑ ตรัสว่า

“ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ซุบ ๑ และรอซูลของพระองค์เถิด และคัมภีร์ที่พระองค์ก็ได้ทรงประทานลงมาแก่รอซูลของพระองค์ และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ทรงประทานลงมา ก่อนนั้น และผู้ใดปฏิเสธอัลลอฮ์ และมลาอิกะฮ์ของพระองค์ และบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ และบรรดารอซูลของพระองค์ และวันปรโลกแล้วไซ้ แน่แน่นอนเขาก็ได้หลงทางไปแล้วอย่างไกล”

“แท้จริง ทุกๆสิ่งนั้น เรา (อัลลอฮ์) สร้างมันตามสัดส่วน”¹⁹⁸

1. การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ซุบ ๑

การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ซุบ ๑ ประกอบด้วย การศรัทธาอย่างแน่วแน่นว่า อัลลอฮ์ ซุบ ๑ ทรงมีอยู่จริง¹⁹⁹ ซึ่งการมีอยู่ของสรรพสิ่งต่าง ๆ ล้วนขึ้นขึ้นถึงการมีอยู่ของพระองค์ ทั้งสิ้น โดยที่มนุษย์ไม่สามารถยอมรับได้ว่าสรรพสิ่งต่างๆ ดำเนินไปบน “ความบังเอิญ” แต่ยิ่งไปกว่านั้น มันยังมี “เอกภาพ” และประสานกลมกลืนกัน ได้อย่างยอดเยี่ยมอีกด้วย²⁰⁰ ซึ่งอัลลอฮ์ ซุบ ๑ ตรัสว่า

“และพระองค์ คือ ผู้ทรงแผ่แผ่นดิน และในนั้นทรงทำให้มันมีภูเขามั่นคง และลำน้ำมากมาย และจากพืชผลทุกชนิดทรงให้มีจำนวนคู่ ทรงให้กลางคืนครอบคลุมกลางวัน แท้จริงในการนั้น ย่อมเป็นสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ใคร่ครวญ”²⁰¹

ประการที่สอง การศรัทธาอย่างแน่วแน่นว่าอัลลอฮ์ ซุบ ๑ คือ ผู้ทรงเอกะ ไม่มีภาคีใดๆ ร่วมในเตฮิดทั้ง 3 ของพระองค์ คือ²⁰²

1. เตฮิดฮ์รูนูบียะฮ์ หมายถึง การศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ซุบ ๑ องค์เดียวเท่านั้น คือ พระผู้เป็นเจ้าแห่งจักรวาล ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงกรรมสิทธิ์ ผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงดูแลรักษา ผู้ทรงประทานปัจจัยยังชีพผู้ทรงให้ชีวิต ผู้ทรงให้ตาย และอื่นๆ ในทำนองเดียวกันต่อสรรพสิ่งต่างๆดังที่

“อัลลอฮ์ คือผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง และพระองค์เป็นผู้ทรงดูแลและคุ้มครองทุกสิ่ง”

¹⁹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42. และ Syed Sabiq. *Aqidah Islamiah* (Malaysia: Pustaka Aman Press, 1994),

p. 13-15.

¹⁹⁸ อัลกุรอาน 4 : 136 และ 54 : 49

¹⁹⁹ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัลอะษะรี, *หลักการยึดมั่น*, หน้า 43.

²⁰⁰ ดูคำถามะฮ์, *สู่ความเข้าใจอิสลาม*, หน้า 65-72. และฮารูน ยะหยา และคณะ, *พระเจ้ามีจริง ความจริงที่มีอาจปฏิเสธไม่ได้* โดยอนุบลัตย์ (กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการอิสลาม, 2546), หน้า 21-110.

²⁰¹ อัลกุรอาน 13 : 3

²⁰² อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัลอะษะรี, *หลักการยึดมั่น*, หน้า 43. อับดุลอะซีซ บินอับดุลลาฮ์ บินบาซ, *หลักการเชื่อมั่น*, หน้า 11.

2. เตาฮิดอัมมาวัลชีฟาต หมายถึง การศรัทธาอย่างแน่วแน่นว่าอัลลอฮ์ ซุบฯ องค์เดียวเท่านั้น คือ ผู้ทรงมีบรรดาพระนามที่วิจิตรงดงาม และปราศจากพระนามอันชั่วช้าเลวทราม ซึ่งไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดที่เหมาะสมหรือคู่ควรกับพระนามเหล่านั้น นอกจากอัลลอฮ์ ซุบฯ แต่เพียงผู้เดียว เช่น อรรอฮีม (แปลว่า ผู้ทรงกรุณา) อัล-มะลิก (ผู้ทรงพิสุทธิ) อัล-สลาม (ผู้ทรงสันติ) อัล-อะซีซ (ผู้ทรงอำนาจ) เป็นต้น และการศรัทธาอย่างแน่วแน่นว่า อัลลอฮ์ ซุบฯ องค์เดียวเท่านั้น คือ ผู้ทรงมีคุณลักษณะอันสมบูรณ์ยิ่งที่เหมาะสมกับตัวตนอันสูงส่งของพระองค์ โดยปราศจากคุณลักษณะอันต่ำต้อย และไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดเหมือนหรือคล้ายคลึงกับพระองค์ ซึ่งคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ซุบฯ มีมากมาย เช่น ทรงมีชีวิต ทรงเป็นปฐม ทรงเป็นสุดท้าย ทรงเปิดเผย ทรงเร้นลับ ทรงรอบรู้ ทรงครอบคลุมเหนือทุกสิ่ง ทรงสร้างทุกสิ่ง และทรงให้ปัจจัยยังชีพแก่ทุกสิ่ง เป็นต้น โดยศรัทธาในพระนามและคุณลักษณะตามที่ปรากฏในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงจินตนาการ ตีความ ปฏิเสธ บิดเบือน เปรียบเทียบ ดังที่พระองค์ ตรัสว่า

“ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงไฉน ผู้ทรงมองเห็น”²⁰³

3. เตาฮิดอัลอิบาดะฮ์ หรือเตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์ หมายถึง การศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ซุบฯ องค์เดียวเท่านั้น คือ พระผู้เป็นเจ้าที่เที่ยงแท้ที่คู่ควรหรือเหมาะสมที่จะได้รับการอิบาดะฮ์ ซึ่งไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดที่คู่ควรหรือเหมาะสมที่จะได้รับการอิบาดะฮ์นอกจากพระองค์ เพราะพระองค์เป็นผู้สร้างมนุษย์ ผู้ทรงประทานปัจจัยยังชีพให้แก่พวกเขา ผู้ทรงสามารถตอบแทนรางวัลแก่ผู้ที่เชื่อฟังพระองค์ และสามารถลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนพระองค์ เพราะฉะนั้น การกระทำอิบาดะฮ์ต่างๆ เช่น การละหมาด ถือศีลอด การจ่ายซะกาต การบำเพ็ญฮัจญ์ การวิงวอน การบิหนฺน การเชือดสัตว์ และอื่นๆอีก ที่เป็นคำบัญชาของพระองค์ที่ได้รวมไว้ในกฎหมายอิสลาม จะต้องกระทำไปเพื่ออัลลอฮ์ ซุบฯ องค์เดียวเท่านั้น พร้อมด้วยความรัก ความเกรงกลัว และความหวังต่อพระองค์ ซึ่งอัลลอฮ์ ตรัสว่า

“และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์มาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่ออิบาดะฮ์ต่อข้า ข้าไม่ต้องการปัจจัยยังชีพจากพวกเขา และข้าไม่ต้องการให้พวกเขาให้อาหารแก่ข้า แท้จริงอัลลอฮ์ คือ ผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากมาย ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงมั่นคงยิ่ง”²⁰⁴

²⁰³ อัลกุรอาน 42 : 11

²⁰⁴ อัลกุรอาน 51 : 56-58

2. การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์

การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ คือ การศรัทธาอย่างแน่วแน่ว่ามลาอิกะฮ์มีอยู่จริง²⁰⁵ ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งจากสิ่งถูกสร้างของอัลลอฮ์ โดยพระองค์ทรงสร้างมลาอิกะฮ์ขึ้นมาเพื่อทำการเคารพภักดีต่อพระองค์²⁰⁶ และปฏิบัติตามพระองค์ พระองค์ทรงปิดบังบรรดามลาอิกะฮ์จากมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์จึงไม่สามารถมองเห็นพวกเขาในรูปร่างที่ถูกสร้างมาอย่างแท้จริงของพวกเขาได้ แต่พระองค์จะทรงเปิดเผยให้เห็นเฉพาะบ่าวของพระองค์บางคนเท่านั้น ดังเช่นท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลีอิลลาฮิอะลัยฮิอะวะอะลِهِ وَسَلَّمَ เคยเห็นมลาอิกะฮ์ญิบรีลในรูปร่างที่แท้จริงถึง 2 ครั้ง

2.1 ลักษณะของมลาอิกะฮ์

อัลลอฮ์ได้สร้างบรรดามลาอิกะฮ์มาก่อนศาสดาอาดัม โดยสร้างมาจากรีสมิ (นุร) และมีรูปร่างที่สวยงาม²⁰⁷ มลาอิกะฮ์ประกอบด้วยปีก ตั้งแต่ 2 ปีก 3 ปีก และ 4 ปีก และมากกว่านั้น ตามแต่อัลลอฮ์ประสงค์ บรรดามลาอิกะฮ์ไม่มีการกินการดื่ม สามารถจำแลกรูปร่าง²⁰⁸ จำนวนของพวกเขามากมายมหาศาล ไม่มีใครรู้ถึงจำนวนที่แท้จริงของพวกเขา นอกจากอัลลอฮ์ ผู้ที่สร้างพวกเขาเท่านั้น

2.2 คุณสมบัติของมลาอิกะฮ์

มลาอิกะฮ์เป็นบ่าวของอัลลอฮ์ที่สูงส่ง มีตำแหน่งและหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งญิบรีลนั้นเป็นหัวหน้าของบรรดามลาอิกะฮ์ บรรดามลาอิกะฮ์เป็นผู้ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลลอฮ์ ซุบฮิอย่างเต็มหัวใจตลอดเวลา โดยพวกเขาจะปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ทุกๆ คำสั่งตามที่ได้รับมอบหมาย ตามที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์ และพวกเขามีความเกรงกลัวอัลลอฮ์อยู่ตลอดเวลา และพวกเขาจะปฏิบัติเฉพาะสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้จากพระบัญชาของอัลลอฮ์เท่านั้น พวกเขาจะไม่ขัดแย้งและไม่ปฏิเสธต่อพระบัญชาของพระองค์ แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม และพวกเขาจะไม่วิงวอนขอความช่วยเหลือต่ออัลลอฮ์ให้แก่ผู้ใดนอกจากได้รับอนุญาตจากอัลลอฮ์ และพวกเขากลับต่อการ

²⁰⁵ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซิซ อัล อะษะรีรีย์, หลักการยึดมั่นฯ, หน้า 68.

²⁰⁶ มุฮัมมัด อัศซอและหุ อัลอุซัยมีน, หลักการเชื่อถือของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์, แปลโดย มุฮัมมัด เหมอนุกูล, (กรุงเทพฯ : โรงเรียนศาสนวิทยา, 2537), หน้า 22.

²⁰⁷ Abdul Hadi Awang, *Beriman Kepada Malaikat dan Beriman Kepada Kitab*, (Malaysia: Pustaka Aman Press, 1990). p. 5-6.

²⁰⁸ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซิซ อัล อะษะรีรีย์, หลักการยึดมั่นฯ, หน้า 69-70

ลงโทษของอัลลอฮ์ที่จะเกิดขึ้น มลาอิกะฮ์รู้จักอัลลอฮ์เป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงมีความรู้สึกกลัวต่ออัลลอฮ์เป็นอย่างยิ่ง และจะถวายความยิ่งใหญ่แด่พระองค์²⁰⁹

ชื่อและหน้าที่ของบรรดามลาอิกะฮ์²¹⁰

1. จิบรียล มีหน้าที่ที่สำคัญคือ การนำพาโอองการของอัลลอฮ์ ชุบฯไปยังบรรดานบีและรอสูลของพระองค์
 2. มิกออีล มีหน้าที่ประการหนึ่งคือ การจัดการในเรื่องปัจจัยยังชีพ เช่น น้ำฝน พืชพันธุ์ เป็นต้น
 3. อีสรอฟีล มีหน้าที่เป่าสังข์
 4. อีสรออีล หรือมะละกุลเมาต์ เป็นหัวหน้าของบรรดามลาอิกะฮ์ที่ทำหน้าที่ดั่งวิญญาณเก็บวิญญาณ²¹¹
 5. รีดวาน เป็นหัวหน้ามลาอิกะฮ์ที่ทำหน้าที่ด้านสวรรค์
 6. มาลิก เป็นหัวหน้ามลาอิกะฮ์ที่ทำหน้าที่ด้านนรก
 7. รอกิบและอาดีด ทำหน้าที่จดบันทึกการกระทำของมนุษย์
 8. มุ๊งกัรและนากีร ทำหน้าที่สอบสวนคนตายในโลกหลังความตาย
 9. มลาอิกะฮ์ทำหน้าที่ดูแลภูเขา
- และมากมายมลาอิกะฮ์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆของโลกนี้

ในการศรัทธาต่อมลาอิกะฮ์จำเป็นจะต้องศรัทธาต่อญินด้วย ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบฯ มิได้ทรงสร้างญินมาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อทำการเคารพภักดีต่อพระองค์เท่านั้น เพราะฉะนั้น ญินจึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างประเภทหนึ่งของอัลลอฮ์ ชุบฯ ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ชุบฯ²¹² ดังที่พระองค์ตรัสว่า

“และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์มาเพื่ออื่นใดเว้นแต่เพื่อออบาอะสุด่อข้า”²¹³

²⁰⁹ Muhammad Naim Yasin, **Iman Rukun Hakikat and Pembatalan**, (Malaysia: Pustaka Darussalam, 2001), p. 72.

²¹⁰ มุฮัมมัด อัสซอและหุ อัลอุไซมิน, **หลักการเชื่อถือ**, หน้า 23, 69. และ Abdul Hadi Awang, **Beriman Kepada Malaikat** ๑, p.18.

²¹¹ Ibid , p. 23.

²¹² Zyed Sabiq, **Aqidah Islamiah**, (Malaysia: Pustaka Aman Press, 1994). p. 190.

²¹³ อัลกุรอาน 51 : 56

โดยพระองค์ได้ส่งรอสูลมายังประชาชาติอื่นเช่นเดียวกับมนุษย์ เพื่อทำการตักเตือนและ
เป็นผู้นำข่าวดี และนบีมุฮัมมัด คือลๆ เป็นรอสูลของอัลลอฮ์ที่ถูกแต่งตั้งมายังมนุษย์และญิน ดังที่
อัลลอฮ์ได้ทรงบัญชาให้นบีมุฮัมมัด คือลๆ กล่าวว่า

“จงกล่าวเถิดมุฮัมมัดว่า ได้มีวะฮียมายังฉันว่า แท้จริงญินจำนวนหนึ่งได้ฟังฉัน (อ่าน
กุรอาน) และพวกเขาบอกว่า แท้จริงเราได้ยินกุรอานที่แปลกประหลาด นำไปสู่ทางที่ถูกต้อง ดังนั้น
พวกเราจึงอิหม่านต่ออัลกุรอาน และเราจะไม่ตั้งสิ่งใดเป็นภาคีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเรา”²¹⁴

ดังนั้น การกระทำต่าง ๆ ของญินก็จะได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮ์ ชุบ ๆ เช่นเดียวกับ
มนุษย์ โดยในโลกอาคิเราะฮ์ ญินที่เป็นผู้ศรัทธาในอิสลาม (มุอฺมิน) ก็จะได้เข้าสวนสวรรค์ ส่วนญิน
ที่ปฏิเสธศรัทธาในอิสลาม (กาฟิร) ก็จะเข้าสู่นรก²¹⁵

ลักษณะของญิน

ญินเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่มีไขมันมนุษย์และมลาอิกะฮ์ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบ ๆ ทรงสร้างมาก่อน
มนุษย์ โดยมีลักษณะบางอย่างคล้ายคลึงกับมนุษย์ เช่น สถิติปัญญา การแยกแยะ เสรีภาพในการเลือก
ระหว่างความจริงและความเท็จ สิ่งที่ถูกและผิด ความดีและความชั่ว โดยเฉพาะลักษณะที่แตกต่างที่
สำคัญที่สุด คือ ต้นกำเนิดของมัน โดยญินถูกสร้างมาจากไฟ ในขณะที่มนุษย์ถูกสร้างมาจากดิน²¹⁶
ดังที่อัลลอฮ์ ชุบ ๆ ตรัสว่า

“และโดยแน่นอน เรา (อัลลอฮ์ ชุบ ๆ) ได้สร้างมนุษย์จากดินแห้งจากดินดำเป็นตม
และญินนั้น เราได้สร้างมันมาก่อน จากไฟของลมร้อน”²¹⁷

ซึ่งญินมีเพศชายและเพศหญิงเช่นเดียวกับมนุษย์ มีสามีภรรยา มีการแต่งงาน มีการขาย
พันธุ์ แต่มันมีลูกหลาน (ประชากร) มากกว่ามนุษย์ และมีการแสวงหาปัจจัยยังชีพ²¹⁸ มีการกินและ
ดื่ม ซึ่งส่วนหนึ่งของชนิดอาหารสำหรับพวกเขา คือ กระดูก และมูลสัตว์ ญินอาศัยอยู่ทั่วไปบน
แผ่นดิน แต่ส่วนมากจะอาศัยอยู่ตามทะเลทราย ซากปรักหักพัง และสถานที่สกปรกโสโครก เช่น
กองอุจจาระ ห้องน้ำ สุสาน และตลาด เป็นต้น ญินมีความสามารถพิเศษหลายประการที่แตกต่างไป
จากมนุษย์ สามารถซ่อนเร้นจากสายตาของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ไม่สามารถมองเห็นมันได้ ญินแบ่ง

²¹⁴ อัลกุรอาน 72 : 1-2

²¹⁵ อาลี อีซา, โลกของญินและชัยฏอน, (กรุงเทพฯ : สายสัมพันธ์, 2546), หน้า 69-71. และ ดูอัลกุรอาน 55
: 56-57, 72-73, 7 : 179 เป็นต้น

²¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

²¹⁷ อัลกุรอาน 15 : 26-27

²¹⁸ อาลี อีซา, โลกของญิน, หน้า 25-41.

ตามลักษณะการศรัทธา สามารถแบ่งญินออกเป็น 2 ประเภท คือ ญินที่มีการศรัทธาในอิสลาม หรือ ญินที่ดี และญินที่ปฏิเสธการศรัทธาในอิสลาม หรือญินชั่ว²¹⁹ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“และแท้จริงในหมู่พวกเรา (ญิน) มีผู้ที่เป็นมุสลิม และในหมู่พวกเรามีผู้อธรรม ดังนั้น ผู้ใดอ่อนน้อม ซนเหล่านั้น เขาได้มุ่งสู่แนวทางที่ถูกต้อง และส่วนบรรดาผู้ที่หันห่างออกจากความจริง พวกเขาก็เป็นพินของไฟนรก”²²⁰

ญินที่เป็นผู้นำในการปฏิเสธศรัทธา มีชื่อว่า “อับลิส”²²¹ เป็นผู้นำในการฝ่าฝืนคำบัญชาของอัลลอฮ์ ซุบฯ เมื่อครั้งที่พระองค์ทรงมีบัญชาให้มลาอิกะฮ์และญินก้มกราบต่อท่านนบิอาดัม มันจะถูกลงโทษในนรกตลอดกาลนาน²²² ซึ่งผู้ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามมัน และวงศาวานของมันนั้น เรียกว่า “ชัยฏอน” ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท คือ ชัยฏอนที่เป็นญิน และชัยฏอนที่เป็นมนุษย์²²³ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“และในทำนองนั้นแหละ เรา (อัลลอฮ์ ซุบฯ) ได้ให้มีศัตรูขึ้นแก่นบีทุกคน คือ บรรดา ชัยฏอนมนุษย์ และญิน โดยที่บางส่วนของพวกเขาจะกระซิบกระซาบแก่อีกบางส่วน...”²²⁴

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของชัยฏอนก็คือ การพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้มนุษย์หมดโอกาสเข้าสวนสวรรค์ และตกเป็นขาวนรกเช่นเดียวกับมัน²²⁵ วิธีที่ดีที่สุดที่จะให้รอดพ้นจากการยุแหย่ชัยฏอนตลอดจนความเลวร้ายของมัน คือ การยึดมั่นในอัลกุรอานและสุนนะฮ์

3. ศรัทธาต่อคัมภีร์

การศรัทธาต่อคัมภีร์ หมายถึง การศรัทธาอย่างแน่วแน่ ว่า อัลลอฮ์ ซุบฯ ทรงประทานคัมภีร์ต่างๆ ของพระองค์ลงมาให้แก่บรรดานบีและรอซูลของพระองค์ เพื่อเป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติทั้งหลาย²²⁶ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

²¹⁹ อาลี อีซา, โลกของญินฯ, หน้า 41-42.

²²⁰ อัลกุรอาน 72 : 14-15

²²¹ Syed Sabiq, Aqidah Islamiah, p. 199.

²²² คูมาลานาซซิด อิบดุลอะลาเมาคูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน, เล่มที่ 1, หน้า 58 . และอัลกุรอาน 2 : 30-39 , 7: 11-24 เป็นต้น

²²³ อาลี อีซา, โลกของญินฯ, หน้า 43

²²⁴ อัลกุรอาน 6 : 112

²²⁵ อาลี อีซา, โลกของญินฯ, หน้า 73. และคูอัลกุรอาน 35 :6

²²⁶ อับดุลอะซีซ บินอับดิลลาฮ์ บินบาซ, หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องฯ, หน้า 20 , อับดุลลอฮ์ บินอับดุลหะมิด อัลอะษะรีย, หลักการยึดมั่นฯ, หน้า 73-74.และมุฮัมมัด อัศซอและหุ อักฮุไซยมีน, หลักการเชื่อถือฯ, หน้า 26.

“โดยแน่นอน เราได้ส่งบรรดาอรชูลของเรา พรหมด้วยหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้ง และเราได้ประทานคัมภีร์และความยุติธรรมลงมาพร้อมกับพวกเขาเพื่อมนุษย์จะได้ดำรงอยู่บนความเที่ยงธรรม...”²²⁷

โดยศรัทธาอย่างละเอียดต่อคัมภีร์ที่ได้บัญญัติ ชื่อและเนื้อหาของมันตามที่ปรากฏหลักฐานในอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ ซึ่งได้แก่²²⁸

1. แผ่นบันทึก (ศุฮุฟ) ของนบีอิบรอฮีม และนบีมูซา
2. คัมภีร์เตารอต คือ คัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประทานลงมาให้แก่ นบีมูซา
3. คัมภีร์ซะบูร์ คือ คัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประทานลงมาให้แก่ นบีดาวูดอะลัยฮิสลามหลังจากคัมภีร์เตารอต
4. คัมภีร์อินญิล คือ คัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประทานลงมาให้แก่ นบิอีซาลยฮิสลาม ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่มายืนยันให้แก่คัมภีร์เตารอต และเป็นคัมภีร์ที่ทำให้คัมภีร์เตารอตมีความสมบูรณ์ครบถ้วน
5. คัมภีร์อัลกุรอาน คือคัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประทานลงมาให้แก่ นบีมุฮัมมัด คีอละฯ ซึ่งเป็นคำดำรัสของอัลลอฮ์ ชุบฯ จริงๆทั้งตัวอักษรและเสียง โดยประทานให้มลาอิกะฮ์ญิบรีลนำลงมาให้แก่ นบีมุฮัมมัด คีอละฯ ด้วยภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง โดยทยอยลงมาตามวาระเหตุการณ์ต่างๆ ในช่วงระยะเวลา 23 ปี

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่ประเสริฐที่สุด เพราะเป็นคัมภีร์ที่มายกเลิก มายืนยันและควบคุมคัมภีร์ที่ผ่านมาทั้งหมด และเป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายที่มาจากอัลลอฮ์ ชุบฯ ที่ไม่มีการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น เพราะอัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงเป็นผู้ปกป้องรักษามันให้พ้นจากการบิดเบือนเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอนใด ๆ ด้วยพระองค์เอง จนกระทั่งถึงวันที่พระองค์จะทรงยกมันกลับคืนสู่พระองค์อีกครั้ง ซึ่งอัลกุรอานได้ถูกจดบันทึกไว้ตั้งแต่สมัยของท่านนบีมุฮัมมัด คีอละฯ และได้ถูกถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบันด้วยสายรายงานที่ติดต่อเชื่อมโยงกันอย่างไม่ขาดสาย และปราศจากข้อสงสัยใด ๆ โดยเป็นคัมภีร์ที่ถูกจดจำอยู่ในหัวใจและถูกอ่านโดยลิ้นและถูกจดบันทึกไว้ในหนังสือต่างๆ มากมาย ดังที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ตรีว่า

“นั่นคือ อัลกุรอาน อันทรงเกียรติ ซึ่งอยู่ในบันทึกที่ถูกพิทักษ์รักษาไว้ ไม่มีผู้ใดจะแตะต้องอัลกุรอาน นอกจากบรรดาผู้บริสุทธิ์เท่านั้น”²²⁹

²²⁷ อัลกุรอาน 57 : 25

²²⁸ มุฮัมมัด อัสซอและหุ อัลฮุไซมีน, หลักการเชื่อถือฯ, หน้า 27.

²²⁹ อัลกุรอาน 56 : 77-79

ซึ่งอัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาเพื่อเยียวยารักษาโรคร้ายที่มีอยู่ในหัวใจ เป็นคำอธิบายเป็นทางนำ เป็นความเมตตาแก่บรรดาผู้ศรัทธา และเป็นคัมภีร์ที่มนุษย์ทุกประชาชาติจำเป็นต้องปฏิบัติตาม และนำมาเป็นข้อตัดสินโดยใช้ควบคู่ไปกับสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เพราะอัลลอฮ์ ซุบฯ ทรงคัดเลือกและแต่งตั้งศาสนทูตของพระองค์มายังญินและมนุษย์ เพื่อชี้แจงสิ่งที่ถูกประทาน (คัมภีร์) ลงมาให้แก่พวกเขา²³⁰ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“...และเรา (อัลลอฮ์ ซุบฯ) ได้ให้คัมภีร์แก่เจ้า (มุฮัมมัด ศ็อลฯ) เพื่อชี้แจงแก่ทุกสิ่ง และเพื่อเป็นทางนำ และเป็นความเมตตา และเป็นข่าวดีแก่บรรดามุสลิม”²³¹

4. ศรัทธาต่อบรรดารอซูล

การศรัทธาต่อบรรดารอซูล หมายถึง การศรัทธาอย่างแน่วแน่นว่า แท้จริงอัลลอฮ์ ซุบฯ ทรงส่งบรรดารอซูลมายังปวงบ่าว (ญินและมนุษย์) ของพระองค์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แจ้งข่าวดี แจ้งข่าวร้าย และเชิญชวนสู่อิสลาม²³² ซึ่งพวกเขาต่างปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากอัลลอฮ์ ซุบฯ ด้วยความเกรงครัด และมีได้เรียกร้องค่าจ้างใดๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจากมนุษย์²³³ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“และโดยแน่นอน เรา (อัลลอฮ์ ซุบฯ) ได้ส่งร่อซูลมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์ และจงหลีกเลี่ยงให้ห่างจากพวกเจว็ด...”²³⁴

บรรดารอซูลทั้งหมดนั้นเป็นมนุษย์เพศชายธรรมดา ไม่ใช่ ملاอิกะฮ์ ไม่ใช่ สตรี ไม่ได้มีคุณลักษณะของความเป็นพระผู้เป็นเจ้าแต่อย่างใด ไม่ได้มีความสามารถในการบริหารจัดการสากลจักรวาล ไม่ได้มีความสามารถในการให้คุณหรือโทษแก่บุคคลใด ไม่ได้มีอิทธิพลต่อความประสงค์ของอัลลอฮ์ ซุบฯ และไม่ได้รู้ในสิ่งเร้นลับนอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์ ซุบฯ ทรงเปิดเผยให้แก่พวกเขา

²³⁰ อับดุลอะซีซ บินอับดิลลาฮ์ บินบาซ, หลักการเชื่อมั่นที่ถูกตั้งข้อสงสัย, หน้า 21-23, อับดุลลอฮ์ บินอับดิลละฮ์ อะลอะษะรี, หลักการยึดมั่น, หน้า 74-81. และ ดูเมอลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมอูดิ, มาเข้าใจอิสลามกันเถิด, หน้า 96-101.

²³¹ อัลกุรอาน 16 : 89

²³² อับดุลอะซีซ บินอับดิลลาฮ์ บินบาซ, หลักการยึดมั่นที่ถูกตั้งข้อสงสัย, หน้า 23, อับดุลลอฮ์ บินอับดิลละฮ์ อะลอะษะรี, หลักการยึดมั่น, หน้า 82. และมุฮัมมัด อัสซอและหุ ฮักฮุไซมีน, หลักการเชื่อถือ, หน้า 32.

²³³ มัสนุน อับดุลลอฮ์, ดัชนีอัลกุรอาน, (ปัตตานี : มิตรภาพ, 2542), หน้า 80.

²³⁴ อัลกุรอาน 16 : 36

เท่านั้น ซึ่งพวกเขามีการกิน ดื่ม เดินทาง พักอาศัย นั่ง นอน สุขภาพดี ป่วยไข้ เข้มแข็ง อ่อนแอ สุขสบาย ทุกข์ยาก มีภรรยา มีบุตรหลาน มีชีวิตและมีตาย²³⁵ ดังที่อัลลอฮ์ ซุบ ๑ ตรัสว่า

“และเรา (อัลลอฮ์ ซุบ ๑) มิได้ส่งผู้ใดก่อนหน้าเจ้า (มุฮัมมัด ค็อล ๑) นอกจากมนุษย์เพศชายซึ่งเราวะฮีย์แก่พวกเขา ดังนั้นพวกเจ้า (ชาวมักกะฮ์)จงถามบรรดาผู้รู้เถิดหากพวกเจ้าไม่รู้”²³⁶

นอกจากนี้ บรรดาอรุซูลมีคุณลักษณะเฉพาะที่จำเป็นสำคัญ ๆ ได้แก่ ประการแรก มีความซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากการโกหก หลอกลวง ทั้งในการตั้งเจตนา คำพูด และการกระทำต่างๆ ทั้งหมด ประการที่สอง มีความไว้วางใจได้ ปราศจากการบิดพลิ้ว โดยประกาศเผยแพร่นำบัญญัติมาใช้และห้ามทั้งหมดของอัลลอฮ์ ซุบ๑ ให้แก่มนุษยชาติ โดยปราศจากการเพิ่มเติม ตัดทอน แก้ไข ปรับปรุง ซึ่งพวกเขาเชื่อฟังและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดต่อบัญชาของอัลลอฮ์ ประการที่สาม มีการประกาศเผยแพร่นำบัญญัติทั้งหมดของอัลลอฮ์ ซุบ๑ ปราศจากการปิดบังใดๆ ทั้งสิ้น ถึงแม้จะเผชิญหน้ากับการกดขี่ ทารุณและการถูกเหยียดหยามของมนุษย์ หรือเผชิญหน้ากับบุคคลที่ชั่วและโอหังที่สุดก็ตาม ประการที่สี่ มีความเฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง ปราศจากความโง่เขลาเบาปัญญา โดยพวกเขามีสติปัญญาอันเฉียบแหลม มีไหวพริบปฏิภาณ มีความจำเป็นเลิศ มีความเข้าใจที่ถูกต้องแม่นยำ จนกระทั่งไม่สามารถนำบุคคลใดมาเทียบเคียงได้²³⁷ และไม่มีสักครั้งเดียวที่พวกเขาได้กระทำความผิดบาปเล็กหรือใหญ่ไม่ว่าจะโดยเปิดเผยหรือซ่อนเร้นก็ตาม เพราะอัลลอฮ์ ซุบ๑ ทรงปกป้องรักษาพวกเขาให้ปลอดภัยจากความผิดบาปทั้งหมด²³⁸

นอกจากนี้บรรดาอรุซูล ยังได้รับสิ่งมหัศจรรย์ต่างๆ จากอัลลอฮ์ ซุบ๑ ที่มีลักษณะสมควรแก่การยกย่องสรรเสริญ เพื่อเป็นพยานหลักฐานยืนยันถึงการเป็นอรุซูลของอัลลอฮ์ ซุบ๑²³⁹ ซึ่งทุกๆ ประชาชาติล้วนมีอรุซูลทั้งสิ้น ซึ่งมาจากบุคคลที่อัลลอฮ์ ซุบ ๑ ทรงคัดเลือกและแต่งตั้งมาจากบุคคลและพูดภาษาของประชานั่นนั้น²⁴⁰ โดยไม่ได้มาจากการพยายามของบุคคลหนึ่งด้วยวิธีการต่างเพื่อให้ถูกคัดเลือกเป็นอรุซูล เช่น ด้วยการอุทิศตนในการทำอิบาดะฮ์ หรือด้วยความยำเกรงต่อพระองค์

²³⁵ Muhammad Naim Yasin, *Aqidah Islamiah*, p. 291-297.

²³⁶ อัลกุรอาน 21 : 7

²³⁷ มนตรี นะมิ, การศึกษาวิเคราะห์หลักชะฮาดัตยูน, (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2544), หน้า 62-64, Abdulhadi Awag, *Beriman Kepada Rasul*, (Malaysia:

Pustaka Aman Press, 1990). p. 67-130. และดูอัลกุรอาน 69 : 40-48, 33 : 38-39 , 7 : 61, 16 : 25

²³⁸ Ibid, p. 131-132. , Syed Sabiq, *Aqidah Islamiah*, p. 302-312.

²³⁹ Abdulhadi Awag, *Beriman Kepada Rasul*, p. 146.

²⁴⁰ Syed Sabiq, *Aqidah Islamiah*, p. 288-291., และดูอัลกุรอาน 35 : 24, 10 : 47, 14 : 4

หรือด้วยการพิชิตความรัก โลก โกรธ และหลงได้ เป็นต้น²⁴¹ ซึ่งจำนวนและชื่อที่แท้จริงของบรรดา
รอซูลทั้งหมด ไม่มีบุคคลใดทราบ นอกจากอัลลอฮ์ ซุบ ๑ องค์เดียวเท่านั้น โดยอัลลอฮ์ ซุบ๑
ได้ทรงแจ้งบางส่วนให้ทราบในอัลกุรอาน²⁴² ซึ่งมีทั้งสิ้น 25 ท่าน คือ อาดัม อีดรีส นูฮ์ ฮูด ซอและ
หุ อิบรอฮีม ลูฏ อีสมออีล อิสฮาก ยะอูบ ยูซุฟ ดาวูด สุลัยมาน อีลายาส อัลยะฮะซุ ชะกาเรีย
ยะหฺยา อีซา และมุฮัมมัด ค็อล๑²⁴³

ซึ่งอาดัม ค็อนบิท่านแรก²⁴⁴ ส่วนมุฮัมมัด ค็อล๑ ค็อนบิและรอซูลคนสุดท้าย²⁴⁵ ซึ่งบรรดาน
บิและรอซูลทั้งหลายมีฐานะไม่เท่าเทียมกัน โดยบางคนจากพวกเขา อัลลอฮ์ ซุบ๑ ทรงให้มีความ
ประเสริฐเหนือกว่าอีกบางคน ซึ่งรอซูลที่ประเสริฐที่สุด คือ²⁴⁶ นบีมุฮัมมัด ค็อล๑ โดยมีบุคลิกภาพที่
ดีเลิศที่สุดในมนุษยชาติทั้งหลาย และได้รับสิ่งมหัศจรรย์หลายประการด้วยกันเพื่อเป็นพยานหลัก
ฐานการเป็นรอซูลของท่าน ซึ่งสิ่งมหัศจรรย์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่ท่านได้รับคือ อัลกุรอาน²⁴⁷ และมี
เป้าหมายของภารกิจ เช่นเดียวกับบรรดานบิและรอซูลก่อนๆ คือ เรียกร้องเชิญชวนประชาชาติ
ทั้งหลายให้ยอมจำนนโดยสิ้นเชิงต่ออัลลอฮ์ ซุบ๑ แต่เพียงผู้เดียว และสถาปนาระบอบการดำเนิน
ชีวิตของอัลลอฮ์ ซุบ๑ บนหน้าแผ่นดินให้มีความมั่นคง²⁴⁸ ซึ่งพระองค์ได้ทรงประทานอิสลามที่มี
ความสมบูรณ์ครบถ้วนและทรงปกป้องรักษาให้มีความบริสุทธิ์ปราศจากความผิดพลาดใดๆ โดย
พระองค์เอง ซึ่งได้ถูกจารึกไว้ในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ และทรงคัดเลือกให้อิสลามเป็นวิถีการ
ดำเนินชีวิตสำหรับประชาชาติทั้งหลาย ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีนบิและรอซูลหลังจากนบีมุฮัมมัด ค็อล๑
อีกแล้ว²⁴⁹ โดยประชาชาติทั้งหลายถูกใช้ให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามท่านนบีมุฮัมมัด ค็อล๑ ไปจน
กระทั่งวันกิยามะฮ์เกิดขึ้น²⁵⁰ และหลังจากท่านนบีมุฮัมมัด ค็อล ๑ เสียชีวิต ได้มีบรรดาเคาะลีฟะฮ์ได้

²⁴¹ มนตรี นะมิ, การศึกษา, หน้า 62. และ Abdulhadi Awag, *Beriman Kepada Rasul*, p. 15.

²⁴² คู่อัลกุรอาน 4 : 146, 40 : 78

²⁴³ ดู อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะมีด อัลอะษะรีย, *หลักการยึดมั่น๑*, หน้า 83-85, Muhammad Naim Yasin, *Iman : rukun hakikat dan pembatalannya*, (Malaysia: Pustaka Darussalam, 2001), p. 83-84.

²⁴⁴ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะมีด อัลอะษะรีย, *หลักการยึดมั่น๑*, หน้า 86.

²⁴⁵ มุฮัมมัด อัศซอและหุ อัลอุไซยมีน, *หลักการเชื่อถือ๑*, หน้า 32.

²⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33, 36-37, อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะมีด อัลอะษะรีย, *หลักการยึดมั่น๑*, หน้า 85.

²⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.

²⁴⁸ Syed Sabiq, *Aqidah Islamiah*, p. 298. และคู่อัลกุรอาน 4 : 163

²⁴⁹ เมอลานา ซัยยิด อิบดุล อะลา เมาดูดี, *มาเข้าใจอิสลามกันเถิด*, หน้า 70-74. และคู่อัลกุรอาน 5 : 3, 4 : 163, 21 : 25, 15 : 9, 33 : 40 เป็นต้น

²⁵⁰ อับดุลอะซีซ บินบาส, *ใครไม่ตามสุนนะฮ์เป็นกาไฟร*, หน้า 5 และคู่อัลกุรอาน 4 : 46, 4 : 59

เจริญรอยตามท่านทั้งในด้านวิชาความรู้ การเรียกร้องเชิญชวนและการดูแลผู้ศรัทธา และผู้ที่ประเสริฐ ประชาชาติของนบีมุฮัมมัด คือล๑ เป็นประชาชาติที่ดีที่สุดและมีเกียรติที่สุด และกลุ่มบุคคลที่ดีที่สุดของประชาชาตินี้ คือ บรรดาศอฮาบะฮ์ กลุ่มคนถัดจากศอฮาบะฮ์ และกลุ่มคนยุคถัดมาอีก²⁵¹ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบ๑ ตรัสว่า

“พวกเจ้า (บรรดาผู้ศรัทธาต่อท่านนบีมุฮัมมัด คือล๑) นั้นเป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกอุปนิสัยสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบและห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบ และศรัทธาต่ออัลลอฮ์...”²⁵²

5. การศรัทธาต่อวันสุดท้าย (วันกิยามะฮ์, วันอาคิเราะฮ์, วันสิ้นโลก)

การศรัทธาต่อวันสุดท้าย หมายถึง การศรัทธาอย่างแน่วแน่ว่าวันสุดท้ายจะต้องอุบัติขึ้นอย่างแน่นอน แต่ไม่มีบุคคลใดรู้วาระและแก่นแท้ของมัน นอกจากอัลลอฮ์ ชุบ๑ เท่านั้น²⁵³ ซึ่งอัลลอฮ์ ชุบ๑ ตรัสว่า

“พวกเขาจะถามเจ้า (มุฮัมมัด คือล๑) ถึงยามอวสาน (วันกิยามะฮ์) นั้นว่า เมื่อใดเล่ามันจะเกิดขึ้น จงกล่าวเถิดว่า แท้จริงความรู้ในเรื่องนั้นอยู่ที่พระผู้เป็นเจ้าของฉันเท่านั้น ไม่มีใครจะเผยมันให้ทราบสำหรับเวลาของมันไว้ นอกจากพระองค์เท่านั้น มันหนักอึ้งอยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน มันจะไม่มายังพวกเจ้า นอกจากโดยกระหน่ำหนั พวกเขามองเจ้าประหนึ่งว่าเจ้านั้นเป็นผู้รู้ในเรื่องนั้นดี จงกล่าวเถิด แท้จริงความรู้ในเรื่องนั้นอยู่ที่อัลลอฮ์เท่านั้น แต่ทว่ามนุษย์ส่วนมากไม่รู้”²⁵⁴

ถึงแม้ว่า อัลลอฮ์ ชุบ๑ ทรงปิดบังมิให้ผู้ใดล่วงรู้ถึงวาระการเกิดขึ้นของวันสิ้นโลกแต่พระองค์ก็ได้ทรงให้มีสัญญาณเล็กและใหญ่ที่บ่งบอกถึงการใกล้เข้ามาของวันสิ้นโลก²⁵⁵ ซึ่งมันใกล้จะอุบัติขึ้นเต็มที่แล้ว²⁵⁶

²⁵¹ มุฮัมมัด อัสซอและหุ อัลอุไซมิน, หลักการเชื่อถือ๑, หน้า 9.

²⁵² อัลกุรอาน 3 : 110

²⁵³ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัลอะษะรีย, หลักการยึดมั่น๑, หน้า 94. และ Abdulhadi Awag,

Beriman Kepada Rasul, p. 5.

²⁵⁴ อัลกุรอาน 7 : 187

²⁵⁵ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซีซ อัลอะษะรีย, หลักการยึดมั่น๑, หน้า 94.

²⁵⁶ Syed Sabiq, **Aqidah Islamiah**, p. 402.

สัญญาณเล็ก

สัญญาณเล็ก²⁵⁷ หมายถึง สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นมาในยุคใดยุคหนึ่งของโลกก่อนที่จะถึงวันสุดท้าย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เราอาจเคยเห็นและบางอย่างก็เกี่ยวพันถึงสัญญาณใหญ่ด้วย สัญญาณเล็กดังกล่าวมีอยู่มากมาย เช่น การเกิดควมร่นวาย ผู้คนจะ ปฏิบัติตามแบบอย่างของพวกยิวและคริสต์ การปรากฏออกมาของบรรดาผู้ลวงโลก (ดัจญาล) และมีการแอบอ้างเป็นนบีและมีการกุศนนะฮ์ปลอมต่าง ๆ ขึ้นมามากมาย การโกหกจะถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ความรู้จะถูกยกกลับไป และความโง่เขลาและความเสื่อมเสียจะแพร่ระบาด บรรดาคนดี ๆ จะตายจากไป บรรดาประชาชาติอื่น ๆ ของโลกจะรุมทำลายประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัด คือลัทธิอิสลามและผู้สนับสนุนอิสลามจะถูกมองเยี่ยงคนแปลกหน้า และการฆ่ากันตายจะมีมากขึ้น ผู้คนอยากตายเพื่อหนีปัญหาชีวิต การตายแบบฉับพลันจะมีมากขึ้น การล้มตายเนื่องจากแผ่นดินไหว และโรคภัยต่าง ๆ ผู้ชายจะมีจำนวนน้อยกว่าผู้หญิง แพ้ชนะการแต่งกาย แสดงสัดส่วนจะแพร่ระบาด การผิประเวณี ดอกเบี้ย และการสวมใส่ผ้าไหมจะถูกถือเป็นสิ่งอนมัต การถือโอง จะมีมากมาย คนชั่วจะก้าวขึ้นมาเหนือคนดี ทาสหญิงจะคลอเคลียเป็นนายของตนเอง ผู้คนจะแข่งขันกันสร้างอาคารบ้านเรือนสูง บรรดาเจ็ดจะถูกนำมาบูชานับถือ และจะเกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาในประชาชาติ พวกโรมันจะเพิ่มจำนวนและทำสงครามกับบรรดามุสลิม บรรดามุสลิมจะฆ่าฟันกับพวกยิว จนกระทั่งแม้แต่โจดหินและต้นไม้ก็จะพูดว่า “โอ้มุสลิม นี่คือนบียิว ดังนั้นจงมามันเถิด และวันอาสานจะไม่บังเกิดจนกว่าเมืองโรมจะถูกพิชิต เช่นเดียวกับเมืองคอนสแตนติโนเปิล นอกจากนี้ยังมีสุนนะฮ์อีกมากมายที่ถูกยืนยันไว้ในหะดีษเศาะหีหะห์

สัญญาณใหญ่

สัญญาณใหญ่ หมายถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่บ่งบอกถึงการใกล้อุบัติขึ้นของวันสุดท้ายเข้ามาทุกที ซึ่งถ้าหากปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น วันสุดท้ายก็จะอุบัติขึ้นตามมาทันที²⁵⁸ เช่น การปรากฏตัวของอิหม่ามมะฮ์ดี หรือ มุฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากท่านนบีมุฮัมมัด คือลัทธิ โดย มีคุณธรรมจริยธรรมเหมือนกับนบีมุฮัมมัด คือลัทธิ แต่มีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกัน ซึ่งมาปกครองโลกเป็นเวลาเจ็ด แปด หรือเก้าปี จนทำให้โลกนี้เต็มไปด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและความยุติธรรม ซึ่งก่อนหน้านี้ โลกนี้เต็มไปด้วยการกดขี่ข่มเหง และการหลอกลวง ในสมัยนี้ ประชาชาติอิสลามจะพบ

²⁵⁷ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะซิซ อัลอะชะรีย์, หลักการยึดมั่น, หน้าที่ 94-96.

²⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้าที่ 96.

กับความทุกข์ที่ไม่เคยประสบมาก่อน แผ่นดินจะอุดมสมบูรณ์ ฝนตกต้องตามฤดูกาล และทำรายได้ให้อย่างมากมาย²⁵⁹

การปรากฏตัวของดัจญาล²⁶⁰ ซึ่งเป็นชายหนุ่ม ผมหยิก ตาบอด และถูกจาริกบนหน้าผากว่า เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา และอัลลอฮ์ ชุบ ๗ ทรงประทานความสามารถพิเศษให้แก่มัน โดยมันจะห้ามผู้คนไม่ให้เข้าเมืองมะดีนะฮ์ และทำให้เกิดแผ่นดินไหวในเมืองมะดีนะฮ์ และมันสามารถฆ่าผู้คนให้ตาย และทำให้กลับมามีชีวิตใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมันจะอาศัยอยู่บนหน้าแผ่นดินเป็นเวลา 40 วัน และในที่สุดก็ถูกฆ่าโดยนบีอิซาอิลยัสลาม²⁶¹

การลงมาของนบีอิซาจากฟากฟ้าสู่พื้นแผ่นดิน²⁶² โดยลงมาในเวลารุ่งอรุณ ซึ่งในขณะนั้นมีผู้คนกลุ่มหนึ่งจากประชาชาติอิสลามที่ท่าสงครามกับดัจญาล โดยมีอิหม่ามมะฮฺดีเป็นผู้นำกำลังจัดแถวเพื่อละหมาดซุบฮิ นบีอิสาลงมาและถูกเชิญให้เป็นอิหม่ามนำละหมาด แต่ท่านได้จับหลังอิหม่ามมะฮฺดีและเชิญท่านเป็นอิหม่าม ซึ่งเป็นการให้เกียรติแก่ประชาชาติบิหมัมมัด ค็อลฯ หลังจากนั้นนบีอิซาได้ตามล่าสังหารดัจญาล และสังหารได้สำเร็จ ณ ดินแดนปาเลสไตน์และได้ปกครองโลกและสถาปนาบทบัญญัติของอัลลอฮ์ ชุบ ๗ และสุนนะฮ์ของท่านนบีบิหมัมมัด ค็อลฯ ขึ้นมาอีกครั้ง ท่านได้ฆ่าสุกรและทำลายไม้กางเขน และขจัดอุมมการณ ลัทธิ ความเชื่อ คำสั่งสอนและศาสนาต่างๆ อื่นจากอิสลาม โลกทั้งหมดตกอยู่ภายใต้อิสลาม ซึ่งในสมัยของท่านนั้น โลกเต็มไปด้วยความมีสิริมงคลทั้งที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้น²⁶³

การปรากฏตัวของยะฮฺญัจและมะฮฺญัจ²⁶⁴ คือประชาชาติกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากมายมหาศาล พวกเขาจะหลั่งไหลกันมาเพื่อบ่อนทำลายและสร้างความเสียหายบนแผ่นดิน จะออกมาภายหลังจากที่ท่านนบีอิสาลงมายังแผ่นดิน และภายหลังจากที่ท่านได้สังหารดัจญาลแล้ว พวกนี้จะหลั่งไหลออกมาและกระจายกันไปทั่วทุกสารทิศในสภาพที่เร่ร่อนเพื่อก่อความพินาศ จุดจบของ

²⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 97. และ Syed Sabiq, *Aqidah Islamiah*, p. 416-417.

²⁶⁰ ดัจญาลในภาษาอาหรับหมายถึง ปกปิด ในทางวิชาการหมายถึง ผู้โกหกมดเท็จ โดยปกปิดซ่อนเร้น สัจธรรม ดังนั้นคนที่ไปปิดมดเท็จจึงถูกขนานนามว่า ดัจญาล เพราะเขาได้ปิดปิดมดเท็จความจริงด้วยความเท็จ ดู Muhammad Naim Yasin, *Iman : Rukun Hakikat and Pembatalan*, P. 178.

²⁶¹ Ibid, P. 178-180.

²⁶² คู่อัลกุรอาน 4 : 157-159

²⁶³ Audulhade Awang, *Iman Kepada Hari Akhirah*, (Malaysia: Pustaka Aman Press, 1990).

²⁶⁴ อับดุลลอฮ์ บินอับดุลอะมีด อัลอะษะรียุ, *หลักการยึดมั่น*, หน้า 97.

พวกนี้คือ อัลลอฮ์จะทรงส่งหนอนหรือพยาธิจำนวนมหาศาลให้ไปชนไขคอพวกเขา ซึ่งจะทำให้พวกยะฮูดีและมะสือญตายพร้อมกันในชั่วพริบตา²⁶⁵

เกิดจันทร์คราส 3 ทิศ คือ ทิศตะวันออก ตะวันตก และคาบสมุทรอาหรับ เกิดไอหมอกควันครอบคลุมผู้คน ดวงอาทิตย์จะขึ้นทางทิศตะวันตก สัตว์ชนิดหนึ่งจะออกมาจากแผ่นดินและพูดกับมนุษย์ได้ โดยมันจะพูดว่า “แท้จริงมวลมนุษย์ไม่มีความเชื่อมั่นต่อสัญญาณทั้งหลายของอัลลอฮ์ ชุบฯ” และเกิดไฟขึ้นมาไล่ต้อนมนุษย์ให้ไปอยู่ร่วมกัน

เมื่อวาระของวันสิ้นโลกได้มาถึง อัลลอฮ์ ชุบฯ ก็จะทรงบัญชาลาอิกะฮ์ที่มีนามว่า “อิสรอฟีล” ให้เป่าสังข์ครั้งที่หนึ่ง ซึ่งจะทำให้ระบบสุริยจักรวาลและทุกสรรพสิ่งที่อยู่ในนั้นถูกทำลายจนหมดสิ้น และทำให้สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดิน และที่อยู่ระหว่างทั้งสองตายหมด ยกเว้นผู้ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประสงค์ไม่ให้ตายเท่านั้น หลังจากการเป่าสังข์ครั้งแรกผ่านไปได้ชั่วระยะหนึ่ง อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงให้ลาอิกะฮ์อิสรอฟีลเป่าสังข์ครั้งที่สอง ซึ่งทำให้ผู้เสียชีวิตฟื้นขึ้นมาจากสุสาน โดยกลับมามีร่างและวิญญาณเหมือนกับที่เคยเป็นอยู่ในโลกที่ผ่านมา ซึ่งบิมุฮัมมัด ค็อลฯ เป็นบุคคลแรกที่ฟื้นขึ้นมา ซึ่งผู้ที่ดำรงอยู่ในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ เขาก็จะถูกฟื้นคืนชีพขึ้นมาในสภาพที่มีความปิติยินดี แต่ผู้ที่เสียชีวิตในขณะที่ดำรงอยู่ในความชั่ว เขาก็จะฟื้นคืนชีพขึ้นมาในสภาพที่โศกเศร้า หลังจากนั้นมนุษยชาติทั้งหมดก็จะถูกนำไปร่วมชุมนุมต่อหน้าอัลลอฮ์ ชุบฯ ในสภาพเท่าเทียมเปลือยกาย หนึ่งหุ้มอวัยวะชายยังไม่ขลิบ ซึ่งบุคคลแรกที่จะได้สวมใส่เสื้อผ้า คือ นบิอิบรอฮีม และในวันนั้นดวงอาทิตย์จะเขามาใกล้ ซึ่งทำให้บางคนต้องแหวกว่ายอยู่ในทะเลเหวี่ยง เพราะฉะนั้นบางคนก็จะได้รับความผาสุก แต่อีกบางคนก็จะได้รับการลงโทษด้วยความทุกข์ทรมานต่างๆ นานา ขึ้นอยู่กับผลงานของแต่ละคนในขณะที่พวกเขา (มนุษย์) ประสบกับความทุกข์ยากและความวิตกกังวลต่างๆ ในสถานที่ชุมนุมนั้น ในที่สุดพวกเขาก็ไม่สามารถจะอดทนต่อไปได้อีก พวกเขาจึงได้ตามหานบีต่างๆ นับตั้งแต่เนบิอาดัม นูฮ์ อิบรอฮีม มูซา และอีซา หรือขอความช่วยเหลือให้ช่วยวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ ชุบฯ ให้ทำการพิพากษาคัดสินว่าของพระองค์ แต่นบีเหล่านั้นปฏิเสธ ในที่สุดพวกเขาก็ได้ตามหาและขอความช่วยเหลือต่อท่านบิมุฮัมมัด ค็อลฯ ซึ่งท่านก็ได้ตอบรับ และได้วิงวอนต่อพระองค์ และพระองค์ก็ได้ตอบรับคำวิงวอนนั้น²⁶⁶

ในเวลาต่อมา อัลลอฮ์ ชุบฯ ก็ทำการสอบสวนว่าของพระองค์ตามคำวิงวอนของบิมุฮัมมัด ค็อลฯ ซึ่งจะสอบสวนทุกอย่างจากการศรัทธา คำพูดและการกระทำ ซึ่งจะสอบสวนใน 4 ประเด็น คือ อายุ การกระทำ ทรัพย์สิน และร่างกาย โดยละหมาดเป็นเรื่องแรกที่จะถูกสอบสวน

²⁶⁵ อับดุลละห์ หนุ่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อนฯ, หน้า 186-187.

²⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 98.

และสิ่งแรกที่จะถูกชำระสะสางระหว่างมนุษย์ คือ ชีวิต (การฆ่า) สำหรับผู้ศรัทธาจะถูกสอบสวนด้วยความง่ายดายและเต็มไปด้วยความเมตตา หลังจากนั้นเขาจะได้รับบัญชีความดีของเขา แต่สำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธาจะถูกสอบสวนอย่างละเอียดถี่ถ้วน และปราศจากความเมตตาสงสาร โดยที่ลิ้น มือ เท้า หู ตา ผิวหนัง แผ่นดิน กลางคืน กลางวัน มลาอิกะฮ์ รวมทั้งมนุษย์ด้วยกันเองจะเป็นพยาน

หลังจากการสอบสวนเสร็จสิ้น สมุดบันทึกการกระทำของแต่ละคนก็จะปลิวว่อนมาจากใต้อาณัติ (บัลลังก์ของพระองค์) มาหาเจ้าของของมัน²⁶⁷ ซึ่งบางคนคว้ามันด้วยมือขวา บางคนด้วยมือซ้าย บางคนคว้าทางด้านหลัง

6. การศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์

การศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์ หมายถึง การศรัทธาอย่างแน่วแน่ ว่า สภาพะที่ดีและชั่วที่เกิดขึ้นกับสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งหมด ล้วนเกิดขึ้นมาจากการกำหนดสภาพการณ์ของอัลลอฮ์ทั้งสิ้น โดยเป็นไปตามความรู้และความรอบคอบของพระองค์เองซึ่งพระองค์ ตรัสว่า

“แท้จริงทุกๆ สิ่งนั้น เราสร้างมันตามสัดส่วน (อัล-ก้อคร)”²⁶⁸

ซึ่งการศรัทธาต่อกฎกำหนดสภาพการณ์จะต้องศรัทธาต่อ 4 ประการ คือ

6.1 ความรู้ โดยศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ซุบฮัน ทรงรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยพระองค์จะทรงรู้ถึงสภาพการณ์ต่างๆ ปัจจัยยังชีพ อายุ และอื่นๆ ของปวงบ่าว ซึ่งไม่มีสิ่งใดเป็นที่ซ่อนเร้นแก่พระองค์ ดังที่พระองค์ ตรัสว่า

“แท้จริง อัลลอฮ์นั้นทรงรอบรู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง”²⁶⁹

6.2 การบันทึกโดยศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ซุบฮัน ได้ทรงบันทึกทุกสิ่งอย่างที่เกิดขึ้นในอดีตที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน และจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งหมด จวบจนถึงวันกิยามะฮ์ไว้ในแผ่นบันทึกที่ได้รับการปกปักรักษา ดังที่พระองค์ ตรัสว่า

“เจ้ามิรู้คอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าและแผ่นดิน แท้จริงสิ่งนั้นอยู่ในบันทึกแล้ว แท้จริงในการนั้นเป็นการง่ายดายสำหรับอัลลอฮ์”²⁷⁰

²⁶⁷ Abdul Hadi Awang, **Beriman Kepada Malaikat** 1. (Malaysia: Pustaka Aman Press, 1990.),

p. 260-276

²⁶⁸ อัลกุรอาน 54 : 49

²⁶⁹ อัลกุรอาน 8 : 75

²⁷⁰ อัลกุรอาน 22 : 70

6.3 ความประสงค์ โดยศรัทธาว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นฟ้าและแผ่นดิน ล้วนดำเนินไปตามพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ซุบฮิ ทั้งสิ้น ซึ่งไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นมาได้ นอกจากด้วยพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ซุบฮิ เท่านั้น สิ่งใดที่พระองค์ทรงประสงค์ให้เกิดขึ้น มันก็จะเกิดขึ้น ส่วนสิ่งใดที่พระองค์ไม่ทรงประสงค์ให้เกิดขึ้น มันก็จะไม่เกิดขึ้นเป็นอันขาดซึ่งอัลลอฮ์ ซุบฮิ ทรงตรัสว่า

“และพวกเจ้าจะไม่สมประสงค์สิ่งใด เว้นแต่อัลลอฮ์ พระผู้เป็นเจ้าแห่งสากลโลกจะทรงประสงค์”²⁷¹

6.4 การสร้าง โดยศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ซุบฮิ ทรงเป็นผู้สร้างและผู้อภิบาลทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีผู้ใดเป็นผู้สร้างและผู้อภิบาลนอกจากพระองค์ซึ่งพระองค์ได้ทรงตรัสว่า

“อัลลอฮ์ คือผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง และพระองค์เป็นผู้ทรงดูแลและคุ้มครองทุกสิ่ง”²⁷²

ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นความดีหรือเป็นความชั่ว ศรัทธาหรือปฏิเสธศรัทธา เชื่อฟังหรือฝ่าฝืน ที่ปวงบ่าวของอัลลอฮ์ ซุบฮิ ได้ประพฤติปฏิบัติ หรือได้ละทิ้งการประพฤติปฏิบัติมันก็เป็นสิ่งที่พระองค์ทรงรู้ ทรงบันทึก ทรงประสงค์ และทรงสร้างมันขึ้นมานั่นเอง แต่ทว่า อัลลอฮ์ ซุบฮิ ได้ทรงประทานสิทธิในการเลือกเฟ้นและพละกำลังให้แก่บ่าวของพระองค์ เพราะฉะนั้น การกระทำต่างๆของบ่าวจะขึ้นอยู่กับสองสิ่งนี้ ด้วยเหตุนี้อัลลอฮ์ ซุบฮิ จึงไม่ได้บังคับปวงบ่าวของพระองค์ให้ปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์ แต่ทรงปล่อยอิสระให้ขึ้นอยู่กับทางเลือกเฟ้นและพละกำลังของเขาด้วยการที่อัลลอฮ์ ซุบฮิ ทรงประทานการเลือกเฟ้นและพละกำลังให้แก่บ่าวของพระองค์ พระองค์จึงยกย่องชมเชยผู้ที่กระทำความดี และตำหนิเตียนผู้กระทำความชั่ว และจะทรงตอบแทนแก่เขาทั้งสองด้วยสิ่งที่เหมาะสม

2. หลักปฏิบัติ (รูกนอิสลาม)

หลักปฏิบัติ หมายถึง หลักปฏิบัติขั้นพื้นฐาน 5 ประการของอิสลาม คือ

2.1 การปฏิญาณตน

การกล่าวคำปฏิญาณตน²⁷³ หมายถึง การคิดใคร่ครวญ การเป็นพยานยืนยัน และการปฏิญาณตน โดยการกล่าวคำปฏิญาณตนที่เป็นภาษาอาหรับ ซึ่งประกอบด้วย 2 ประโยค ดังนี้

²⁷¹ อัลกุรอาน 81 : 29

²⁷² อัลกุรอาน 39 : 62

²⁷³ ในทางภาษา การปฏิญาณตนมาจากคำว่าชะฮาดัตยฺนในภาษาอาหรับ อยู่ในรูปทวิพจน์ของคำว่า “ชะฮาดะฮฺ” ซึ่งมี 3 ความหมาย คือ ความหมายแรก หมายถึง การมอง การชม ความหมายที่สอง หมายถึง การเป็นพยานยืนยัน และความหมายที่สาม หมายถึง การสาบานตน หรือการปฏิญาณตน อ้างในมนตริ นะมิ, การศึกษาวิเคราะห์หลักศรัทธาในชะฮาดัตยฺน, หน้า 16.

1) ประโยคแรก คือ ประโยคที่ว่า “**อัสสะดูอันลาอิลาสะอิลลัลลอฮ์**” ซึ่งในทางภาษา หมายถึง ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม่มีผู้ที่สมควรได้รับการเคารพภักดีที่เที่ยงแท้²⁷⁴ นอกจากอัลลอฮ์ ส่วนในทางวิชาการ หมายถึง ข้าพเจ้าได้คิดใคร่ครวญและเป็นพยานยืนยัน นอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงเอกะ ซึ่งไม่มีภาคีใดๆร่วมกับพระองค์ และทุกสิ่งที่ได้รับการเคารพภักดีนอกจากพระองค์ไม่ว่าจะเป็นมลาอิกะฮ์ จินน์ มนุษย์ พืช สัตว์ สุธาณ รูปเคารพ ดวงดาวต่างๆ และอื่นๆ ทั้งหมดล้วนเป็นเท็จและไม่ถูกต้องทั้งสิ้น เพราะมันไม่มีสิทธิหรือคู่ควรแก่การได้รับการเคารพภักดีใดๆ โดยการศรัทธา เชื่อฟัง และปฏิบัติ ตามคำสั่งใช้ให้กระทำ หรือดเว้นให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเคร่งครัด และไม่ยกย่องเชิดชูและไม่ยอมรับอย่างเด็ดขาดกับสิ่งที่ขัดแย้งกับคำสั่งของพระองค์ ซึ่งหมายถึงการศรัทธาต่อเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ หรือเตาฮีดอับาดะฮ์นั่นเอง²⁷⁵

2) ประโยคชะฮาดะฮ์ที่สอง คือ ประโยคที่ว่า“**วะอัสสะดูอันนะมุฮัมมัดร์รอซูลุลลอฮ์**” ในทางภาษาหมายถึง และข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า แท้จริงมุฮัมมัด เป็นร่อซูลของอัลลอฮ์” ส่วนในทางวิชาการ หมายถึง ข้าพเจ้าได้คิดใคร่ครวญ และขอเป็นพยานยืนยัน และขอปฏิญาณตนว่ามุฮัมมัดเป็นผู้ที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ทรงประทานทางนำของพระองค์เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตของญิน และมนุษย์ผ่านมาทางท่านโดยการศรัทธา เชื่อฟัง และปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นสุนนะฮ์ที่ใช้ให้กระทำหรือให้งดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง และไม่เชิดชูยกย่องและไม่ยอมรับทุกสิ่งที่ยึดแย้งกับสุนนะฮ์ของท่าน²⁷⁶ ทั้งนี้ประโยคชะฮาดะฮ์ทั้งสองประโยคไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ เพราะการกล่าว ประโยคชะฮาดะฮ์แรกจะก่อให้เกิดรูปแบบจิต วิถีชีวิต รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ต่างๆตามมา ดังนั้นผู้ที่ป็นร่อซูลของ อัลลอฮ์จะเป็นสื่อ

²⁷⁴ ผู้ที่สมควรได้รับการเคารพภักดีที่เที่ยงแท้ แปลมาจากคำว่า “อิลาฮ” ในทางภาษาอาหรับ ซึ่งมีหลายความหมาย เช่น ผู้เป็นที่รักยิ่งที่สมควรได้รับการเคารพภักดี เป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณ เป็นที่ยำเกรง เป็นผู้ที่สมควรได้รับการมอบน้อมยอมจำนน เป็นผู้ที่สมควรได้รับการเกรงกลัว เป็นที่หวัง เป็นที่พึ่งยามทุกข์ยาก เป็นที่ครวญหาในเรื่องสำคัญ เป็นผู้ได้รับการมอบหมายในกิจการ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และเป็นที่รัก เป็นต้น ซึ่งทั้งหลายทั้งปวงนี้เป็นคุณสมบัติที่ไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใด มีอย่างครบถ้วนนอกจากอัลลอฮ์ ชุบฯ เพียงผู้เดียว อ้างในอับนุญัยมียะฮ์ อ้างในมนตริ นะมิ, การศึกษาฯ, หน้า 21. และคูตอและห์ บินเฟาซาน, ความหมายของมลาอิกะฮ์อิลลัลลอฮ์และผลสะท้อนต่อวิถีชีวิตมุสลิมและสังคม,(สงขลาฯ : มูลนิธิอัลนะห์ดา,2545),หน้า 23.

²⁷⁵ คูอับดุลละซีซ บินอับดุลลาฮ์ บินบาซ, หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม, หน้า 10. สอและห์ บิน เฟาซาน, ความหมายของมลาอิกะฮ์อิลลัลลอฮ์ ฯ, หน้า 29. และ อับดุลลอฮ์ บิน อับดุลละหะมีด อัล อะษะรี, หลักการยึดมั่นของอัสละฟุศศอและห์, หน้า 46-52.

²⁷⁶ คูอับดุลลอฮ์ บินอับดุลละหะมีด อัลอะษะรี, หลักการยึดมั่นของอัสละฟุศศอและห์,หน้า 51-52. และ เมาลานา ซัยยิด อับดุล อะลา เมาคูดี, มาเป็นมุสลิมกันเถิด, หน้า 52-53.

กลางในการอธิบายและชี้แจงรายละเอียดให้ทราบ โดยนำหลักฐานจากตัวบทและเหตุผลทางสติปัญญามายืนยันว่า ความเป็นรอชูลที่ตนได้รับมาจากอัลลอฮ์นั้นเป็นความจริง²⁷⁷

2.1.1 ความสำคัญของการกล่าวคำปฏิญาณตน

การกล่าวคำปฏิญาณตนเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการดำรงอยู่ของอิสลาม โดยที่อิสลามและหลักอิสลามอื่นๆอีก 4 ประการไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ถ้าปราศจากการปฏิญาณตน ดังนั้น จะไม่มีอิสลามก่อนที่จะมีการปฏิญาณตนและการปฏิญาณตนจะทำให้เรื่องศรัทธาและอิสลามถูกรวมเข้าด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะความหมายของมันก็คือ การยืนยันในหลักเตฮิดอูลูฮียะฮ์ หรือเตฮิดอิบาอะฮ์นั่นเอง²⁷⁸ ทั้งนี้ การปฏิญาณตนเปรียบเสมือนวิญญาณที่อยู่ในร่างกายมนุษย์ ซึ่งอวัยวะต่างๆของร่างกายจะไม่สามารถทำงานได้ ถ้าหากปราศจากวิญญาณ ในทำนองเดียวกัน การปฏิญาณตนเปรียบเสมือนวิญญาณในทุกๆบทบัญญัติของกฎหมายอิสลาม ดังนั้น การงานต่างๆของมุสลิม ที่ไม่ได้วางอยู่บนพื้นฐานการปฏิญาณตน ก็จะเป็นการงานที่ไม่มีชีวิตและไม่มีคุณค่าใดๆ ณ อัลลอฮ์ ซุบฯ ในขณะที่เดียวกัน การงานที่เป็นคุณงามความดีต่างๆ ของบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา ก็จะไม่มีความค่าใดๆ ณ อัลลอฮ์ เช่นเดียวกัน เพราะถูกถือว่าเป็นเพียงซากศพเท่านั้น โดยเฉพาะประโยคชะฮาดะฮ์แรกที่ว่า “ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์” ซึ่งหมายถึง ไม่มีพระเจ้าผู้เป็นเจ้านั้น เทียงแท้ที่คู่ควรหรือเหมาะสมได้รับการเคารพภักดีที่สมควรได้รับการเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮ์ นั้น เป็นถ้อยคำที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในอิสลาม เพราะเป็นถ้อยคำที่ได้รับการยืนยันจากอัลลอฮ์ ซุบฯ บรรดา มลาอิกะฮ์และมนุษย์ที่ทรงความรู้ เป็นถ้อยคำประกาศการยอมจำนนต่ออัลลอฮ์ และตัดขาดจากการตั้งภาคีต่อพระองค์ เป็นถ้อยคำที่ทำให้เกิดการสร้างสิ่งต่างๆ เป็นถ้อยคำที่ทำให้เกิดบทบัญญัติต่างๆเป็นถ้อยคำที่บรรดารอชูลและบรรดาคัมภีร์ต่างๆถูกประทานลงมา²⁷⁹ เป็นถ้อยคำแรกที่มนุษย์ถูกเรียกร้องเชิญชวนให้ยอมรับ เป็นถ้อยคำที่แยกกระหว่างการปฏิเสธและอิสลาม เป็นถ้อยคำที่มนุษย์ทั้งหลายจะถูกสอบสวนในวันกิยามะฮ์ เป็นถ้อยคำที่ทำให้เกิดการประทานรางวัลและการลงโทษ และเป็นถ้อยคำที่ทำให้เกิดสวรรค์และนรก²⁸⁰

²⁷⁷ ชาฮิด เฮวา อังในมนตรี นะมิ, การศึกษาฯ, หน้า 26.

²⁷⁸ มุฮัมมัด อิบน์ อับดุลอะซฮาบ, แฉ้อคลุมเครื่อและสารที่สร้างประโยชน์, แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกุล, (กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พอยท์, 2531), หน้า 4-5.

²⁷⁹ ดูอัลกุรอาน 3 : 18 ; 21 : 25 ; 3 : 18 เป็นต้น

²⁸⁰ คอและห์ บินเฟาซาน, ความหมายของลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์, หน้า 12-17.

2.1.2 เป้าหมายของการปฏิญาณตน

เป้าหมายของการปฏิญาณตน มีหลายประการที่สำคัญ ดังนี้ คือ²⁸¹

- 1) การประกาศตนเองว่าเป็นมุสลิม และการเข้าเป็นสมาชิกภาพของประชาคมมุสลิมและพลเมืองของรัฐอิสลาม
- 2) การจำกัดการเคารพภักดีให้กระทำต่ออัลลอฮ์ ซุบฯ เพียงผู้เดียวเท่านั้น และปฏิเสธการเคารพภักดีต่อสิ่งอื่นๆ ทั้งหมด นอกจากพระองค์
- 3) การยอมรับ ยืนยันและยึดมั่นต่อบรรดาพระนาม และคุณลักษณะของอัลลอฮ์ตามที่พระองค์และร่อซูลของพระองค์ได้ชี้แจงเอาไว้
- 4) การยอมรับ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ในทุกๆ ด้านของการดำเนินชีวิต (กฎหมายอิสลามหรือชะรีอะฮ์) เฉพาะที่มาจากอัลลอฮ์ ซุบฯ และปฏิเสธบทบัญญัติทั้งหมดที่ไม่ได้มาจากพระองค์

2.1.3 เงื่อนไขของการกล่าวคำปฏิญาณตน

การกล่าวคำปฏิญาณตนจะบรรลุถึงเป้าหมายโดยสมบูรณ์และก่อให้เกิดผลต่อผู้ที่กล่าวอย่างแท้จริงนั้นจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 7 ประการดังต่อไปนี้ คือ²⁸²

- 1) ต้องรู้ถึงความหมายที่แท้จริงของคำปฏิญาณ
- 2) ต้องมีความศรัทธาเชื่อมั่นต่อคำปฏิญาณตน
- 3) ต้องมีสัจจะต่อการกล่าวคำปฏิญาณ ไม่บิดพลิ้วต่อคำมั่นสัญญาที่ได้ทำไว้กับอัลลอฮ์ ซุบฯ และร่อซูลของพระองค์ ด้วยการกล่าวคำปฏิญาณตน
- 4) ต้องมีความบริสุทธิ์ใจต่อการกล่าวคำปฏิญาณตน ด้วยการมีเจตนาบริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์ โดยปราศจากมลทินของการตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์
- 5) ต้องมอบความรักและความปรารถนาดีต่อการกล่าวคำปฏิญาณตน และต่อสมาชิกผู้ยึดมั่นในถ้อยคำปฏิญาณ รวมทั้งแสดงความไม่พึงพอใจ และโกรธเคืองต่อผู้ที่บิดพลิ้วต่อถ้อยคำนั้น
- 6) ต้องยอมรับด้วยวาจาและจิตใจต่อผลที่จะติดตามมาจากการกล่าวคำปฏิญาณตน

²⁸¹ ดูศอและห์ บินเฟาซาน, ความหมายของลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ์, หน้า 29-45. และ มนตรี นะมิ, การศึกษา, หน้า 27.

²⁸² Al-Ashgar อังในมนตรี นะมิ, การศึกษา, หน้า 26-28. และศอและห์ บินเฟาซาน, ความหมายของลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ์, หน้า 26-28.

7) ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามเป้าหมายที่คำปฏิญาณสั่งใช้ และละเว้นไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายที่คำปฏิญาณสั่งห้าม

2.2 การละหมาด

การละหมาด²⁸³ หมายถึงการแสดงความจริงรักภักดีของสิ่งถูกสร้าง (มนุษย์) ต่อพระผู้ทรงสร้างของเขาด้วยตัวตนทั้งหมด นั่นคือ หัวใจ ลิ้น มือและเท้า เป็นการรำลึกถึงพระผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ เป็นการแสดงความขอบคุณสำหรับความโปรดปรานอันไม่สิ้นสุดของพระองค์ เป็นการสรรเสริญและยกย่องการสร้างสรรค์อันสวยงามของพระองค์ เป็นการยอมรับความยิ่งใหญ่และความเป็นหนึ่งของพระองค์ เป็นการติดต่อสัมพันธ์ของจิตวิญญาณกับพระผู้ทรงอภิบาลอันเป็นที่รัก เป็นการน้อมคำนับอย่างสิ้นเชิงของร่างกายและจิตวิญญาณต่อผู้ทรงเป็นนาย เป็นการอุทิศความรู้สึกร่างกายในของผู้ปฏิบัติ เป็นการผูกความสัมพันธ์ระหว่างพระผู้ทรงสร้างกับสิ่งถูกสร้าง เป็นการปล่อยใจที่ไม่วางใจ เป็นการเฝ้าระวังหัวใจที่สิ้นหวัง เป็นการเรียกร้องทางธรรมชาติภายในของจิตใจที่อ่อนไหวและว่างเปล่า เป็นวัตถุประสงค์ของชีวิตและแก่นสำคัญของการดำรงอยู่²⁸⁴

2.2.1 ความสำคัญของการละหมาด

การละหมาดเป็นการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ซุบฮัน่า ทางร่างกายที่ประเสริฐที่สุด เป็นสิ่งจำแนกแยกแยะการศรัทธาออกจากการปฏิเสธ เพราะทั้งการศรัทธาและการปฏิเสธเกี่ยวข้องกับความรู้สึกร่างกายในของมนุษย์ที่สามารถแสดงออกมาให้รับรู้ได้โดยการประพฤติปฏิบัติภายนอกเท่านั้น และเป็นสิ่งลบล้างความผิดบาปต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการละหมาดสองเวลาและประการสำคัญ การละหมาดเป็นสิ่งที่จะถูกสอบสวนในวันสิ้นโลก ซึ่งถ้าหากละหมาดของบุคคลหนึ่งดีสมบูรณ์ เขาก็จะประสบโชคดีและชัยชนะ แต่ถ้าหากละหมาดเขาเลียบกพร่อง เขาก็จะได้รับความอัปยศและความขาดทุน

การละหมาดเป็นรูปแบบหนึ่งของการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ซุบฮัน่า ซึ่งพระองค์ได้ทรงบัญญัติเหนือมนุษย์มาตลอดทุกยุคทุกสมัย โดยพระองค์ได้ทรงบัญชาผ่านนบีทุกคน

²⁸³ การละหมาด มาจากคำว่า “เศาะลาฮฺ” ในภาษาอาหรับ ซึ่งในทางภาษา หมายถึง การวิงวอนขอพร หรือการสรรเสริญ คูบรฺรจ บินกาซัน, สารานุกรมอิสลามฉบับเยาวชนและผู้เริ่มสนใจ, (กรุงเทพฯ: อัลอะมีน, 2542), หน้า 134.

²⁸⁴ ซัยยิดศุลัยมาน นัควี, นมาซศาสนิกอิสลาม, แปลโดยบรรจง บินกาซัน, (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม, 2542.), หน้า 7.

ให้นำละหมาดมาเผยแพร่และเน้นย้ำแก่ประชาชนของท่านให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง จนกระทั่งมาถึงยุคสมัยของท่านนบีมุฮัมมัด ซ็อลฯ ซึ่งเป็นนบีคนสุดท้าย การละหมาดก็ได้ถูกบัญญัติให้กับท่านและประชาชาติของท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อรำลึกถึงอัลลอฮ์ และสร้างความผูกพันกับพระองค์ และยับยั้งจากการทำความชั่วช้าลามก โดยอัลลอฮ์ ซุบฯ ได้ทรงบัญญัติการละหมาดในเหตุการณ์อัลอิสรออ์และอัลเมยยะเราะ²⁸⁵ ในปีที่ 10 แห่งการเป็นรอซูล²⁸⁶ ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

“แท้จริงละหมาดนั้น ได้ถูกกำหนดเหนือผู้ศรัทธาทั้งหลาย อย่างมีกำหนดเวลาแน่นอน”²⁸⁷

ซึ่งท่านรอซูลุลลอฮ์ ซ็อลฯ ได้กล่าวว่า “หลังคาบ้านของฉันถูกเปิดออกเป็นช่อง ขณะที่ฉันอยู่ที่มัจกะฮะ แล้วญิบรีลก็ลงมา....หลังจากนั้นเขาได้จับมือทั้งสองข้างของฉัน และได้นำฉันขึ้นสู่ฟากฟ้า และอัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดให้เป็นหน้าที่เหนือประชาชาติของฉันด้วยห้าสิบละหมาด (เวลา)....ฉันได้พยายามทบทวนกับพระองค์ และพระองค์ก็ตรัสว่า: มันคือ (ละหมาด) ห้า (เวลา) ทั้งที่มันมีห้าสิบ คำบัญชาของเรานั้นย่อมไม่เปลี่ยนแปลง”²⁸⁸

ด้วยเหตุนี้ การละหมาดจึงเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่บรรลุลูกาเวจะต้องปฏิบัติไม่ว่าจะจนหรือป่วย หนุ่มหรือแก่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย เจ็บไข้ได้ป่วยหรือสุขภาพดี การนมาซเป็นหน้าที่ที่อิสลามไม่อนุญาตให้มุสลิมละทิ้งไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตาม ถ้าหากไม่สามารถยืนเพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้ได้ก็ให้ปฏิบัติในท่านั่ง และถ้านั่งไม่ได้ก็ให้นอนละหมาด²⁸⁹

2.2.2 ผู้ที่มีหน้าที่ (วายิบ) ต้องละหมาด

ผู้ที่มีหน้าที่ต้องละหมาด คือ มุสลิมและมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ และบรรลุลูกาเวและไม่มีเลือดประจำเดือน และเลือดหลังคลอดบุตร²⁹⁰

²⁸⁵ การเดินทางในยามค่ำคืนจากมัจกะฮะสู่สัจญะฮ์อัลอักซอในปาเลสไตน์และการเหินสู่ฟากฟ้าเพื่อเข้าเฝ้าอัลลอฮ์ ซุบฯ ของท่านนบีมุฮัมมัด ซ็อลฯ

²⁸⁶ ดูชัยคฺ สุลัยมาน นัควี, นมาซฯ, หน้า 7-20; ชัยคฺ ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮฺ, เล่ม 1, หน้า 137; มุสตาฟา อัลคิน และคณะ, อัลฟิกฮ์, แปลโดย อรุณ บุญชม, เล่ม 1, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ศ. วงศ์เสงี่ยม, 2539), หน้า 89-92 และอับดุลเลาะห์ หนู่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อนฯ, หน้า 195.

²⁸⁷ อัลกุรอาน 4 : 103

²⁸⁸ สะดิษ : บุคอรี และมุสลิม

²⁸⁹ ชัยคฺ สุลัยมาน นัควี, นมาซฯ, หน้า 7.

²⁹⁰ ดูชัยคฺ ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮฺ, แปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, เล่ม 1, (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด จิรรัชการพิมพ์, 2540), หน้า 147. และมุสตาฟา อัลคินและคณะ, อัลฟิกฮ์, เล่ม 1, หน้า 101.

2.2.3 วิธีการละหมาด

วิธีการละหมาดประจำวันที่อิสลามกำหนดไว้ให้มุสลิมปฏิบัติกันท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้อธิบายและแสดงแบบอย่างให้ซอฮาบะฮ์ของท่านเห็นอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกฎระเบียบ เงื่อนไข มารยาท จำนวนครั้ง และสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องกับการละหมาด และท่านได้สั่งให้บรรดาซอฮาบะฮ์ปฏิบัติตามนั้น โดยท่านได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ตลอดระยะเวลาของชีวิตหลังจากที่ได้มีบัญชาเรื่องการละหมาดจากอัลลอฮ์มายังท่าน อย่างน้อยที่สุดก็เป็นเวลาสิบปีต่อเนื่องกันในเมืองมะดีนะฮ์ โดยได้ปฏิบัติหน้าที่นี้ร่วมกับบรรดามุสลิมหัวเวลาทุกวันแม้กระทั่งในการป่วยครั้งสุดท้าย ท่านนบีก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการละหมาดจนกระทั่งลมหายใจสุดท้าย²⁹¹ ซึ่งรายละเอียดทุกอย่างของการละหมาดได้ตกทอดมาถึงปัจจุบันโดยการรายงานสุนนะฮ์ ที่ได้รับการบันทึกไว้ในหนังสือสุนนะฮ์ต่างๆ และปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องโดยไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้วิธีการละหมาดนั้นจำเป็นจะต้องกระทำตามสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เท่านั้น โดยเฉพาะจำเป็นจะต้องละหมาดเป็นหมู่คณะ สำหรับมุสลิมเพศชายที่มีความสามารถเว้นแต่มีอุปสรรคจำเป็นตามที่กฎหมายอิสลามผ่อนผัน ดังที่อัลลอฮ์ ชุบฯ ตรัสว่า

“และพวกเจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและจงชำระชะกาตและจงรุกัวะ (โค้ง) ร่วมกับผู้รุกัวะทั้งหลาย”²⁹²

โดยการละหมาดถูกบัญญัติในหนึ่งวันกับหนึ่งคืนนั้น มี 5 เวลาและมีเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน โดยมีเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุด คือ²⁹³

- 1) ละหมาดศุบหฺ คือละหมาดย่ำรุ่ง โดยเริ่มเข้าเวลาดังแต่แสงอรุณขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ขึ้น
- 2) ละหมาดซุหฺริ คือละหมาดกลางวัน โดยเริ่มเข้าเวลาดังแต่ดวงอาทิตย์คล้อยจนถึงเงาของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทอดยาวออกไปเท่าตัว
- 3) ละหมาดอัซริ คือ ละหมาดเวลาเย็น โดยเริ่มเข้าเวลาดังแต่เมื่อเงาของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทอดยาวกว่าเท่าตัวของมัน คือ หมดเวลาละหมาดซุหฺรินั้นเองจนถึงดวงอาทิตย์ตก
- 4) ละหมาดมัฆริบ คือละหมาดเวลาพลบค่ำ โดยเริ่มเข้าเวลาดังแต่ดวงอาทิตย์ตกจนถึงสิ้นแสงดวงอาทิตย์ คือ แสงแดงลับขอบฟ้า
- 5) ละหมาดอิชาอฺ คือ ละหมาดกลางคืน โดยเริ่มเข้าเวลาดังแต่แสงแดงลับขอบฟ้า คือหมดเวลาละหมาดมัฆริบจนถึงแสงอรุณขึ้น

²⁹¹ ซัยยิด สุลัยมาน นัควี, นมาซฯ, หน้า 80-81.

²⁹² อัลกุรอาน 2 : 43 และดูอัลกุรอาน 4 : 102, 68: 42-43

²⁹³ ซัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 1, หน้า 149-161.

2.2.4 ผลของการละหมาด ²⁹⁴

1) ทำให้มีการรักษาความสะอาด โดยเฉพาะสถานที่ เสื้อผ้า และร่างกายอยู่เป็นประจำทุกวัน เพราะกฎหมายอิสลามได้บัญญัติให้ความสะอาดของสถานที่ละหมาด เสื้อผ้ารวมทั้งร่างกายของผู้ละหมาดเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่จะทำให้การละหมาดมีความสมบูรณ์และถูกต้อง โดยได้บัญญัติให้สถานที่ละหมาดและเสื้อผ้ารวมทั้งร่างกายของผู้ละหมาดจะต้องสะอาด

2) ทำให้มีการปกปิดร่างกาย โดยเฉพาะอวัยวะอันพึงสงวนที่ปลูกเร้าอารมณ์ทางเพศอย่างมิดชิดตลอดเวลา เพราะกฎหมายอิสลามได้บัญญัติให้การปกปิดร่างกาย เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่จะทำให้การละหมาดสมบูรณ์และถูกต้องโดยบัญญัติให้ผู้ชายจะต้องปกปิดร่างกายตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า ส่วนผู้หญิงจะต้องปกปิดร่างกายทั้งหมดยกเว้นใบหน้ากับฝ่ามือทั้งสองข้างเท่านั้น เพราะฉะนั้น การละหมาดประจำวันละห้าเวลา จะคอยเตือนและบังคับให้ผู้ละหมาดจะต้องปกปิดร่างกายวันละห้าครั้งด้วยกัน ซึ่งมันจะทำให้มีการปกปิดร่างกายอย่างถาวรตลอดไป

3) ทำให้มีการบริหารจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ตรงกับความต้องการทางธรรมชาติของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากว่าเวลาของการละหมาดประจำวันละห้าเวลาได้ถูกกำหนดไว้เป็นที่แน่นอนแล้ว ดังนั้นเวลาการทำงานของผู้ละหมาดเป็นประจำทุกวันก็จะถูกกำหนดเวลาไปโดยปริยายทันที ซึ่งจะทำให้การทำงานประจำวันทั้งหมดของเขาดำเนินไปอย่างมีทิศทาง และเวลาของเขาก็จะไม่สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์

4) ทำให้จิตใจมีจิตสำนึก และร่างกายมีการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เวลาที่จะกระทำความดีและความถูกต้อง และงดเว้นการกระทำความชั่วและความผิดบาป เพราะการละหมาดห้าเวลาต่อวันจะคอยเตือนและปลูกจิตสำนึกให้แก่มุสลิมอยู่ตลอดเวลาว่า เขากำลังอยู่ต่อหน้าอัลลอฮ์ พระเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ และพระองค์ทรงมองเห็นและทรงรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เขากระทำหรือคิด จะกระทำไม่ว่าจะอยู่ที่มืดหรือสว่าง จะอยู่คนเดียวหรือหลายคนก็ตาม

5) ทำให้มีการฝึกฝนอบรม และเตรียมตัวให้พร้อมกับการเผชิญความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ในการต่อสู้กับบรรดาไฟที่พยายามทำลายอิสลาม และในการกำจัดสิ่งที่เป็นความชั่วหรือความผิดบาป และในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ซึ่งในการอาบน้ำละหมาดวันละห้าครั้งในระหว่างฤดูหนาว การออกจากบ้านไปละหมาดดุสริขณะที่อากาศร้อนจัดในฤดูร้อน การหาเวลาปลีกตัวจากความสุขส่วนตัวเพื่อการรำลึกถึงอัลลอฮ์ในเวลาอัศรี การวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ในเวลาอิชาก่อนนอน การลุกขึ้นจากที่นอนอันแสนสบายขึ้นมาเพื่อสวดอิอัลลอฮ์ก่อน

²⁹⁴ ดูชัยคิต สุลัยมาน, นมาซฯ, หน้า 110-133. และเมาลานา ชัยคิต อบุล อะลา เมาดูดี, มาเป็นมุสลิมกันเถิด, หน้า 139-145.

รุ่งอรุณในการละหมาดซุบฮิ การยืนแถวละหมาด การปฏิบัติตามอิมาม เป็นกิจกรรมที่มีอาจเป็นไปได้ ถ้าหากใครยังคงคิดถึงเรื่องความสุขสบาย และไม่พร้อมที่จะทำในเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อทำตัวให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ มุสลิมจึงจำเป็นต้องฝึกฝนตัวเองให้พร้อมอยู่เสมอ สำหรับการเผชิญกับความยากลำบาก

6) ทำให้มีความเสมอภาค มีความรัก และมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ในหมู่มนุษย์อย่างมั่นคงและยั่งยืน เพราะการละหมาด 5 เวลา ร่วมกันในแต่ละวันจะทำให้เกิดการชุมนุมและการพบปะระหว่างมุสลิมในสถานที่ละหมาด แต่ทว่าในนั้นไม่มีการแบ่งแยกกระหว่างคนผิวขาวและคนผิวดำ คนจนและคนรวย คนชั้นสูงและคนชั้นต่ำ คนโรมันหรือคนอภิสตีเนีย คนอาหรับหรือคนที่ไม่ใช่อาหรับ โดยทุกคนจะยืนร่วมอยู่ในแถวเดียวกัน ซึ่งไหล่และเท้าจะต้องชิดกัน อยู่หลังอิมามคนเดียวกัน ทุกคนต่างพร้อมเพรียงในการค้อมศีรษะเพื่อเคารพสักการะต่อหน้าอัลลอฮ์เหมือนกัน และไม่มีใครสามารถขอให้ใครออกไปจากที่ละหมาดของเขาได้ ดังนั้นมันจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้มุสลิมได้คุ้นหน้าคุ้นตากัน ได้สร้างความรู้จักและสร้างความสนิทสนมกัน ซึ่งนำไปสู่การเป็นเพื่อน เป็นมิตรสหาย และเป็นเครือญาติกัน นอกจากนี้แล้ว มุสลิมที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่สุขสบายก็จะได้มีโอกาสพบเห็นมุสลิมที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ตรากตรำลำบากด้วยสายตาตนเอง อยู่เป็นประจำ ซึ่งมันจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้มุสลิมเหล่านั้นมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและอยากที่จะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความยากลำบาก

7) ทำให้มีการคัดเลือกผู้นำ มีการเชื้อฟงผู้นำ มีการประชุมปรึกษาหารือกัน และในที่สุดทำให้มีสังคมที่มีระเบียบแบบแผน และมีความมั่นคง เพราะการละหมาดประจำวันละ 5 เวลา ร่วมกันในสถานที่ละหมาดหนึ่งๆนั้น จำเป็นจะต้องมีอิมาม (ผู้นำละหมาด) และมีเพียงคนเดียวโดยในหลักการแล้วผู้นำมุสลิมจะต้องเป็นผู้นำละหมาด ซึ่งการเป็นผู้นำในละหมาดนั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยการสืบเชื้อสายจากบรรพบุรุษ ครอบครัว สีผิว เชื้อชาติ ตำแหน่งหรือฐานะ สิ่งจำเป็นสำหรับการเป็นอิมามก็คือการมีสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งการกระทำละหมาดของอิมามจะต้องได้รับการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ผู้ที่ละหมาดตามหลังอิมามไม่อนุญาตให้เคลื่อนไหวก่อนอิมาม แต่ถ้าหากอิมามนำและทำผิดขั้นตอนเล็กน้อยๆ ในการละหมาด ผู้ที่ละหมาดตามจะต้องเตือน เมื่อถูกเตือนแล้ว อิมามก็ต้องแก้ไขข้อผิดพลาดของตนโดยไม่ต้องถึงเลหรือคำนึงถึงศักดิ์ศรี แต่หลังจากที่ถูกเตือนให้แก้ไขแล้ว ถ้าอิมามยังมีความมั่นใจว่าสิ่งที่ตัวเองทำไปนั้นถูกต้อง อิมามสามารถดำเนินการละหมาดต่อไปได้ตามที่ตัวเองคิดว่าเหมาะสม เมื่อเป็นเช่นนี้หน้าที่ของผู้ละหมาดตามก็คือต้องละหมาดตามอิมามต่อไปถึงแม้จะรู้ว่าอิมามผิดก็ตาม และหลังจากละหมาด ผู้ที่ละหมาดตามอิมามก็มีสิทธิที่จะยืนขึ้นพร้อมแสดงเหตุผล และหลักฐานว่าอิมามทำผิด และเรียกร้องให้อิมามทำละหมาดใหม่ แต่ถ้าหากในกรณีที่อิมามทำขัดกับสุนนะฮ์ของท่านรอซูล

ลุลลอส ซือลล๑ โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีละหมาด หรือจงใจอ่านอัลกุรอาน หรือกระทำความบาปที่เห็นได้ชัดเจนแล้ว มันก็เป็นหน้าที่ของผู้ละหมาดตามหลังอิมามจะต้องหยุดการละหมาดตามโดยทันที ดังนั้นการละหมาดห้าเวลาพร้อมกันทุกวันจะสอนและเป็นพื้นฐานมุสลิมให้รู้ถึงศิลปะของการจัดระเบียบสังคม การเชื่อฟังผู้นำ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ตลอด

8) ทำให้เกิดการจำแนกแยกแยะผู้ก่อกบฏ (มุนาฟิก) ออกจากมุสลิม เพราะการละหมาดห้าเวลาร่วมกันนั้นเป็นสิ่งที่หนักมากสำหรับบรรดาผู้ก่อกบฏ โดยเฉพาะการละหมาดอีซา และซุบฮิ ซึ่งมันเป็นช่วงเวลานอนและกำลังพักผ่อน ดังนั้น การที่บุคคลหนึ่งเห็นว่าการละหมาดเป็นเรื่องยากเกินกว่าที่จะปฏิบัติ นั้น ในตัวมันเองก็แสดงให้เห็นแล้วว่าบุคคลนั้นไม่มีความศรัทธาในอัลลอฮ์ ไม่มีความเชื่อมั่นในการพบกับพระองค์ และไม่เต็มใจหรือไม่พร้อมที่จะรับใช้และเชื่อฟังพระองค์

2.3 การจ่ายชะกาต

ชะกาต²⁹⁵ คือ ภาระทางทรัพย์สินที่มุสลิมต้องจ่ายให้แก่บุคคลแปดประเภทเมื่อเข้าเกณฑ์ที่ต้องจ่ายตามที่กฎหมายอิสลามได้กำหนดไว้²⁹⁶ ชะกาตไม่ใช้การบริจาคทาน แต่เป็นการบังคับให้จ่ายทรัพย์สินส่วนหนึ่งตามกฎหมายอิสลาม²⁹⁷

2.3.1 การบัญญัติการจ่ายชะกาต

การจ่ายชะกาตเป็นรูปแบบหนึ่งของการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ซุบ๑ ซึ่งพระองค์ได้ทรงบัญญัติเหนือนมนุษย์มาตลอดทุกยุคทุกสมัย โดยพระองค์ได้ทรงบัญชาผ่านทางนบีทุกคนให้เผยแผ่ เรียกร้อง และกระตุ้นเตือนให้ประชาชาติของท่านดำรงรักษาการจ่ายชะกาตให้ครบถ้วนสมบูรณ์²⁹⁸ จนกระทั่งมาถึงยุคสมัยของท่านบิหมัหมัด ซือลล๑ ซึ่งเป็นนบีคนสุดท้าย การจ่ายชะกาตก็ได้ถูกบัญญัติเป็นสิ่งที่จำเป็นแก่ท่านและประชาชาติของท่านอีกครั้ง ซึ่งพระองค์ได้ตรัสว่า

²⁹⁵ ชะกาตเป็นคำในภาษาอาหรับ ในทางภาษามายถึง ความสะอาด ความบริสุทธิ์ ความเพิ่มพูน และความมีสิริมงคล

²⁹⁶ คู่อัศรเงื่อนไขและอัตราทรัพย์สินที่จำเป็นต้องจ่ายชะกาตในชัยชิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮฺ, เล่ม 2, แปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรัชการพิมพ์, 2540), หน้า 25-85.

²⁹⁷ อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อน ของนักวิชาการไทย๑, หน้า 210.

²⁹⁸ คูชัยชิด สุลัยมาน นัควี, ชะกาต หลักประกันสังคมในอิสลาม, หน้า 8-10., เมดาลานา ชัยชิด อบุล อะลา เมาดูดี, มาเป็นมุสลิมกันเถิด, หน้า 198-201. และอัลกุรอาน 21 : 73, 19: 55, 7 : 156 และ 19: 31

“...และจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจงจ่ายซะกาต...”²⁹⁹

“เจ้า (มุฮัมมัด) เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินของพวกเขาเป็นทาน เพื่อให้พวกเขาบริสุทธิ์ และล้างมลทินของพวกเขาด้วยส่วนที่เป็นทานนั้น...”³⁰⁰

2.3.2 ความสำคัญของการจ่ายซะกาต

การจ่ายซะกาตเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานประการที่สามที่มีความสำคัญคู่เคียงกับการละหมาด โดยในอัลกุรอานเมื่อมีการระบุการละหมาด การจ่ายซะกาตก็จะตามมาคู่กันทุกครั้ง ซึ่งมีถึง 82 อายะฮ์³⁰¹ วัตถุประสงค์ของการจ่ายซะกาตมีหลายประการที่สำคัญบางประการคือ³⁰² เพื่อขัดเกลาจิตใจมุสลิมให้สะอาดจากความตระหนี่ถี่เหนียว และความลุ่มหลงในทรัพย์สินเพื่อชำระล้างทรัพย์สินของมุสลิมให้สะอาดจากสิทธิของผู้อื่น ที่มีอยู่ในทรัพย์สินของเขา เพื่อช่วยเหลือบุคคลและสังคมมุสลิมที่ได้รับความเดือดร้อนให้ได้รับความสุขและความเจริญกันถ้วนหน้า

2.3.3 ผู้ที่จำเป็นจะต้องจ่ายซะกาต³⁰³

- 1) เป็นมุสลิม
- 2) ไม่เป็นทาส
- 3) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะสำหรับผู้ไม่บรรลุนิติภาวะ เป็นวาญิบสำหรับผู้ปกครองจะต้องจ่ายซะกาตแทน
- 4) มีสติสัมปชัญญะ สำหรับซะกาตของผู้ไร้สติสัมปชัญญะ เป็นวาญิบสำหรับผู้ปกครองจะต้องจ่ายซะกาตแทน
- 5) ครอบครองทรัพย์สินครบเกณฑ์ที่ต้องจ่าย หลังจากชำระหนี้สิน หนี้กรรม หรือมรค เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

²⁹⁹ อัลกุรอาน 73 : 20

³⁰⁰ อัลกุรอาน 9 : 103

³⁰¹ ชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซะฮ์, เล่ม 2, หน้า 1.

³⁰² ดูชัยยิด สุลัยมาน นัควี, ซะกาตหลักประกันสังคมในอิสลาม, แปลโดยบรรจง บินกาชัน, (กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม, 2544), หน้า 37-53. และนิรนาม, ประเด็นที่น่ารู้เกี่ยวกับการชำระซะกาตและการประกอบธุรกิจ, เล่ม 1, (กรุงเทพฯ : สายสัมพันธ์, 2543), หน้า 62-65.

³⁰³ ชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 2, หน้า 17-20.

2.3.4 วิธีของการจ่ายชะกาด

การจ่ายชะกาดมี 2 ประเภท คือ³⁰⁴

1) ชะกาดทั่วไป คือ ทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่ผู้ครอบครองต้องจ่ายชะกาดตามกฎหมาย ได้แก่

1.1 ทองคำ ไม่ว่าจะเป็นทองคำแท่ง ทองคำรูปพรรณ หรือสิ่งที่ใช้แทนค่าทองคำ เช่น ธนบัตร ตัวแลกเงิน และเช็ค เป็นต้น จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี เมื่อได้ครอบครองปริมาณหรือราคาทองคำตั้งแต่ 96 กรัม ขึ้นไป และครอบครองครบรอบปีตามปฏิทินฮิจเราะฮ์ศักราช

1.2 เงิน ไม่ว่าจะเป็นเงินแท่ง เงินรูปพรรณ หรือสิ่งที่ใช้แทนค่าของเงิน จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี เมื่อได้ครอบครองปริมาณหรือราคาของเงินตั้งแต่ 672 กรัมขึ้นไป และครอบครองครบรอบปีตามปฏิทินฮิจเราะฮ์ศักราช³⁰⁵

1.3 สินค้า จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี เมื่อได้ครอบครองราคาสินค้าเท่ากับทองคำ 96 กรัม หรือ เงิน 672 กรัม และครอบครองครบรอบปีตามปฏิทินฮิจเราะฮ์ศักราช

1.4 พืชผล ได้แก่ พืชผลทุกชนิดที่มนุษย์ใช้รับประทานเป็นอาหารหลัก ในยามปกติและสามารถเก็บไว้ได้นานโดยไม่เสียหาย เช่น อินทผลัมแห้ง องุ่นแห้ง ข้าว ข้าวบาร์เลย์ ข้าวสาลี ถั่ว เป็นต้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจ่ายชะกาด เมื่อพืชผลสุกและครอบครองตั้งแต่ 900 ลิตรขึ้นไป และไม่พิจารณาระยะเวลาการครอบครอง ซึ่งมีอัตราชะกาดดังนี้

ก. พืชผลที่เพาะปลูกโดยให้น้ำตามวิถีธรรมชาติ ไม่ใช่เครื่องมือ ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ เช่น อาศัยน้ำฝน หรือน้ำจากแม่น้ำลำคลอง เป็นต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละสิบของผลผลิต

ข. พืชผลที่เพาะปลูกโดยให้น้ำ โดยใช้เครื่องมือและมีค่าใช้จ่ายในการให้น้ำ จำเป็นต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละห้าของผลผลิต

ค. พืชผลที่เพาะปลูกโดยบางครั้งให้น้ำโดยใช้เครื่องมือและมีค่าใช้จ่าย และบางครั้งให้น้ำโดยวิถีธรรมชาติ ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่าย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 7.5 ของปริมาณผลผลิต³⁰⁶

³⁰⁴ อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อนฯ, หน้า 193.

³⁰⁵ ชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 2, หน้า 25-27.

³⁰⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 36-48.

1.5 ปศุสัตว์ ได้แก่ อุฐ วัว แพะและแกะ เมื่อครอบครองครบจำนวนครบรอบปีและเลี้ยงอยู่ในทุ่งหญ้าที่ได้รับอนุญาตมากกว่าหนึ่งปี มีอัตราการจ่ายชะกาด ขั้นแรกดังนี้

ก. อุฐ เมื่อครอบครองครบ 5 ตัว จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะที่มีอายุเกิน 1 ปี จำนวน 1 ตัว หรือ แพะที่มีอายุครบ 1 ปี จำนวน 1 ตัว

ข. วัว เมื่อครอบครองครบ 30 ตัว จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดเป็นวัวที่มีอายุครบ 1 ปี จำนวน 1 ตัว

ค. แพะและแกะ เมื่อครอบครองครบ 40 ตัว จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ หรือแพะ 1 ตัว³⁰⁷

1.6 แร่ธาตุ หมายถึง ทุกสิ่งที่ถูกนำออกมาจากพื้นดิน ซึ่งไม่ใช่สิ่งทีคนหนึ่งคนใดทำไว้ และเป็นสิ่งมีค่า เช่น ทองคำ เงิน เหล็ก ดินบุก น้ำมันดิบ เป็นต้น จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 2.5 ของปริมาณแร่ธาตุ เมื่อพบโดยไม่ต้องครบรอบปี และเมื่อครอบครองแร่ธาตุเท่ากับราคาทองคำ 96 กรัม หรือเงิน 672 กรัม

1.7 ทรัพย์สินบุคคลที่คนโบราณที่ไม่ได้เป็นมุสลิมฝังเอาไว้ เช่น ทองคำ เงิน เหล็ก ดินบุก เหริยญทอง และอื่นๆ จำเป็นจะต้องจ่ายชะกาดในอัตราร้อยละ 20 เมื่อพบโดยไม่ต้องพิจารณาพิศด้อย่างต่ำและรอบปี³⁰⁸

2) ชะกาดฟิฏเราะฮฺ คือ ชะกาดส่วนบุคคลที่ทุกคนต้องจ่ายเมื่อเสร็จจากการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน อาหารหลักที่รับประทานในท้องถิ่นนั้น เช่น ข้าว แป้ง และถั่ว เป็นต้น โดยจะต้องจ่ายเป็นจำนวน 2.5 กิโลกรัมต่อหนึ่งคน³⁰⁹

2.3.5 ผู้มีสิทธิรับชะกาด

ผู้มีสิทธิรับชะกาดนั้นมี 8 ประเภท³¹⁰ ตามที่อัลลอฮ์ ชุบ ๑ ตรัสว่า

“แท้จริงงาน (ทรัพย์สินส่วนชะกาด) ทั้งหลายนั้นสำหรับบรรดาผู้ยากจน และบรรดาผู้ขัดสน และเจ้าหน้าที่รวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และใน

³⁰⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 59-63.

³⁰⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 71-77.

³⁰⁹ อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข, ความคลาดเคลื่อนของนักวิชาการไทย, หน้า 209.

³¹⁰ ดูชัยยิด ซาบิก, ฟิสิกฮฺซุนนะฮฺ, เล่ม 2, หน้า 85-102., เมอลานา ซัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, ความหมายกัมกัร้อลฎอราน, เล่ม 2, หน้า 797-801.

การไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่มีหนี้สินส่วนตัว และในทางของอัลลอฮ์ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

ดังนั้นองค์กรที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมชะกาดหรือประมุขของรัฐอิสลามจึงไม่มีอำนาจที่นำชะกาดที่เก็บรวบรวมได้ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ นอกจากเพื่อจ่ายแจกแก่ผู้มีสิทธิใน 8 ประเภทนี้เท่านั้น คือ

1) คนยากจน³¹¹ หมายถึงคนที่มีทรัพย์สินหรือรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะต้องจ่ายชะกาด และไม่พอเพียงต่อการจัดหาปัจจัยขั้นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีพได้ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องมือประกอบอาชีพ และอื่นๆ ซึ่งอาจจะเป็นคนพิการ คนชรา เด็ก กำพร้า แม่หม้าย หรือ คนตกงาน เป็นต้น

2) คนขัดสน³¹² หมายถึง คนที่มีฐานะและสถานภาพคล้ายคลึงกับคนยากจน แต่จะเป็นคนที่ไม่ยอมขอสั่งใดจากใครและคนอื่นไม่สามารถที่จะตัดสินเขาจากลักษณะภายนอกได้ว่าเขาเป็นผู้สมควรจะได้รับความช่วยเหลือ

3) ผู้ที่ทำหน้าที่รวบรวมชะกาด³¹³ หมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวม ดูแลรักษา ทำบัญชีและอื่นๆ ตลอดจนจัดสรรและแจกจ่ายชะกาด โดยไม่คำนึงว่าเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะเป็นคนยากจนหรือร่ำรวยก็ตาม

4) ผู้ที่หัวใจฟกในอิสลาม³¹⁴ หมายถึง ผู้ที่มุสลิมต้องการที่จะทำให้หัวใจของพวกเขาเกิดความสนิทสนม หรือฟกใฝ่อิสลาม หรือให้เกิดความมั่นคงอันเนื่องมาจากเข้ารับอิสลามใหม่ หรือต้องการที่จะปกป้องอันตรายที่จะเกิดกับมุสลิมอันเนื่องมาจากเขาหรือต้องการผลประโยชน์ในการที่จะได้รับการคุ้มครองจากมุสลิม หรือผู้ที่เข้ารับอิสลามและเป็นสาเหตุให้ผู้อื่นเข้ารับอิสลามได้

5) ผู้ที่ต้องการไถ่ทาส หมายถึง ผู้ที่ต้องการปลดปล่อยทาส หรือทาสที่ได้ทำสัญญาปลดปล่อยตัวเองให้พ้นจากการเป็นทาสกับนายของตน รวมถึงการไถ่เชลยศึก ให้พ้นจากการตกเป็นเชลยของศัตรู

6) ผู้ที่มีหนี้สินส่วนตัว³¹⁵ หมายถึง ผู้ที่มีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินของตนเองจะชำระหนี้ให้หมดได้ซึ่งเกิดมาจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น ที่

³¹¹ คนยากจน มาจากคำว่า ฟากิร ในภาษาอาหรับ

³¹² คนขัดสน มาจากคำว่า มิสกิน ในภาษาอาหรับ

³¹³ ผู้ทำหน้าที่รวบรวมชะกาด มาจากคำว่า อาลิมีน ในภาษาอาหรับ

³¹⁴ ผู้ที่หัวใจฟกในอิสลาม มาจากคำว่า มุอัลมัพ ในภาษาอาหรับ

³¹⁵ ผู้ที่มีหนี้สินส่วนตัว มาจากคำว่า ขอริมีน ในภาษาอาหรับ

ชอบด้วยชะรีอะฮ์อิสลาม โดยอาจจะมาจากการจัดหาปัจจัยพื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิต หรือการชดใช้ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้อื่นอันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองหรือผู้อื่น ตามสิทธิของชะรีอะฮ์อิสลามและอื่นๆ

7) ในหนทางของอัลลอฮ์³¹⁶ หมายถึง บุคลากร และการจัดหาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิยาส โดยเฉพาะการนิยาสด้วยอาวุธ และรวมถึงนักเรียน นักศึกษา นักเผยแผ่ครู โรงเรียน และองค์กรต่างๆ ที่ศึกษาและเผยแผ่อิสลาม

8) คนเดินทาง³¹⁷ หมายถึง ผู้ที่เดินทางออกจากบ้านเกิดเมืองนอนหรือถิ่นที่อยู่ของตน เพื่อเป้าหมายต่างๆ ที่ได้รับอนุมัติตามชะรีอะฮ์อิสลามและประสบปัญหาความขาดแคลนปัจจัยต่างๆ ในการเดินทาง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2.3.6 ผลของการจ่ายชะกาต

1) จัดความตระหนี่ถี่เหนียว และความละโมภที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลหนึ่ง อันเนื่องมาจากความรักความหวงแหน และความลุ่มหลงในทรัพย์สินและความร่ำรวย โดยการจ่ายชะกาตจะบังคับให้บุคคลเหล่านั้นจ่ายทรัพย์สินส่วนหนึ่งของเขา และไม่ใช้กรรมสิทธิ์ของเรา และการทำเช่นนั้นจะทำให้ทรัพย์สินมีการเพิ่มพูนและได้รับผลรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮ์ ซุบฯ อีกด้วย ในที่สุด การจ่ายชะกาตก็จะสร้างบุคคลผู้นั้นมีหัวใจที่เอื้อเพื่อ เพื่อแผ่ และเสียสละเข้ามาทดแทน

2) จัดการสะสมและการกระจุกตัวของทรัพย์สินและความร่ำรวยอยู่เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มาเกินไปโดยการจ่ายชะกาตจะเก็บและนำทรัพย์สินของบุคคลนั้นไปแจกจ่ายให้กับบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะผู้ยากจนขัดสน ซึ่งจะทำให้เกิดการกระจายและแผ่ขยายทรัพย์สินและความร่ำรวยไปยังผู้คนมากมายขึ้น

3) จัดความยากจนและความเดือดร้อน โดยเฉพาะที่มีสาเหตุมาจากความขาดแคลนปัจจัยยังชีพขั้นพื้นฐาน เช่น เสื้อผ้า ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และอื่นๆ ซึ่งการจ่ายชะกาตโดยการเก็บส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินของคนที่ร่ำรวยก็เพื่อสร้างความพอเพียงต่อความต้องการปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของบุคคลต่างๆ ที่ขาดแคลน

4) จัดความสิ้นหวัง ความท้อแท้ และความมีดมนในชีวิต โดยเฉพาะที่เกิดกับบุคคลที่ไม่สามารถทำงานหารายได้หรือไม่มีงานทำ ซึ่งต้องพึ่งพามุสลิมคนอื่นๆ อย่างถาวรหรือชั่วคราว เช่น เด็กกำพร้า แม่หม้าย คนชรา คนพิการ ทหารผ่านศึก คนว่างงาน หรือคนตกงาน

³¹⁶ ในหนทางของอัลลอฮ์ มาจากคำว่า ฟิซะบิลิลลาฮ์ ในภาษาอาหรับ

³¹⁷ คนเดินทาง มาจากคำว่า อิบุนุสสะบิล ในภาษาอาหรับ

เป็นต้น โดยพวกเขาจะได้รับการแจกจ่ายทรัพย์สินชะกาต อยู่ตลอดเวลา ทำให้พวกเขามีรายได้ มีทรัพย์สินที่จะทำไปจัดหาปัจจัยในการดำเนินชีวิต หรือสร้างอาชีพการงานที่เหมาะสมแก่ตนเอง ได้ ซึ่งการจ่ายชะกาตจึงเป็นหลักประกันสังคม หรือสวัสดิการให้แก่พวกเขา

5) จัดความตกต่ำหรือชะลอตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะที่มีสาเหตุมาจาก คนยากจนขัดสนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้กำลังการบริโภคสินค้าต่างๆลดลง โดยการจ่ายชะกาตให้แก่คน ยากจนจะทำให้ประชาชนมีกำลังการบริโภคสูงขึ้น ประชาชนก็ต้องการซื้อสินค้ามากขึ้นด้วย ดังนั้น การจ่ายชะกาตจะทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

6) จัดอาชญากรรมต่างๆที่มีสาเหตุจากความยากจน และเกลียดชัง เช่น การปล้น การขโมย การฆาตกรรม เป็นต้น โดยการจ่ายชะกาตให้แก่ผู้ยากจนขัดสน จะช่วยให้ บุคคลเหล่านี้มีความพอเพียงต่อความต้องการปัจจัยขั้นพื้นฐาน และอาจจะเหลือทรัพย์สินชะกาตที่ สามารถนำไปเป็นทุนในการสร้างงานอาชีพที่สุจริตให้แก่ตัวเอง และทำให้ลดความเกลียดชังผู้อื่น ลงได้โดยเฉพาะคนร่ำรวย

7) จัดความเป็นศัตรู หรือความหวาดระแวงระหว่างบุคคลหรือรัฐของ ผู้ปฏิเสธกับมุสลิม โดยการจ่ายชะกาตให้แก่บุคคลหรือรัฐผู้ปฏิเสธ ที่อาจหรือเป็นอันตรายต่อบุคคล และรัฐมุสลิม เพื่อให้พวกเขาลดความเป็นศัตรูหรือความหวาดระแวงลง นอกจากนี้ การจ่ายชะกาต ให้แก่มุสลิมหรือผู้ที่มิใช่ฝักรัฟิอิตลามยังเป็นการสร้างสายสัมพันธ์และความเป็นมิตรสหายอัน แน่นแฟ้นระหว่างมุสลิมอีกด้วย

2.4 การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน (เดือนที่เก้าของศักราชอิสลาม)

การถือศีลอด³¹⁸ หมายถึง การงดเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพ การร่วมประเวณี และพฤติกรรมจากอารมณ์ใฝ่ต่ำทั้งทางด้านร่างกาย วาจาและจิตใจ ตั้งแต่เริ่มแสงอรุณขึ้น (เช้าเวลา ละหมาดซุบฮิ) จนกระทั่งดวงอาทิตย์ตกดิน (เริ่มเช้าเวลาละหมาดมักริบ) ตลอดเดือนรอมฎอนของ ทุกปีอิหฺเราะฮ์ศักราช โดยมีเจตนาว่ากระทำเพื่ออัลลอฮ์

2.4.1 ความสำคัญของการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

การถือศีลอดในเดือนรอมฎอนเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานของอิสลาม ประการหนึ่งจากห้าประการ ซึ่งได้ถูกบัญญัติโดยอัลลอฮ์ ซุบฮิ เหนือประชาชาติก่อนท่าน

³¹⁸ การถือศีลอด มาจากคำภาษาอาหรับ ว่า “อัศศิยามู” ในทางภาษา หมายถึง การยับยั้ง การงดเว้น การเก็บ

นบีมุฮัมมัด ซ็อลฯ มาแล้ว³¹⁹ แต่สำหรับประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัดซ็อลฯ นั้น อัลลอฮ์ ซุบฯ ได้ทรงบัญญัติให้ถือศีลอดในเดือนรอมฎอนปี อิจเราะฮ์ศักราช (ฮ.ศ.) 2 เป็นต้นมา³²⁰ ซึ่งอัลลอฮ์ ซุบฯ ตรัสว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย การถือศีลอดนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้ถูกกำหนดแก่บรรดาผู้มาก่อน หน้าพวกเจ้ามาแล้ว เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง”³²¹

“เดือนรอมฎอนนั้น เป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาในฐานะเป็นข้อแนะนำสำหรับมนุษย์ และเป็นหลักฐานอันชัดแจ้งเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้น และเกี่ยวกับสิ่งที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ ดังนั้นผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเข้าอยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอด....”³²²

การถือศีลอดในเดือนรอมฎอนไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อสร้างความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ซุบฯ ให้เกิดขึ้นในหัวใจ โดยสามารถที่จะกระทำทุกอย่างตามกฎหมายอิสลาม และละเว้นกระทำการฝ่าฝืนมัน³²³

2.4.2 ผู้ที่จำเป็นจะต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน³²⁴

- 1) เป็นมุสลิม
- 2) มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
- 3) บรรลุนิติภาวะ
- 4) มีสุขภาพดี
- 5) ไม่เป็นผู้เดินทาง
- 6) ไม่มีเลือดหรือเลือดหลังคลอดบุตรสำหรับสตรี

³¹⁹ อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อนของนักวิชาการไทยฯ, หน้า 206.

³²⁰ ชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 2, หน้า 163. และดูเมอลานา ชัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน, เล่ม 1, หน้า 141.

³²¹ อัลกุรอาน 2 : 183

³²² อัลกุรอาน 2 : 185

³²³ อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข และคณะ, ความคลาดเคลื่อนของนักวิชาการไทยฯ, หน้า 206. : ดูเมอลานา ชัยยิด อบุล อะลา เมาดูดี, ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน , เล่ม 7, หน้า 2646-2649.

³²⁴ มุฮัมมัด ซอและห์ อัลมุนญิด, 70 ประเด็นเกี่ยวกับการถือศีลอด, แปลโดยฮาซิม หนูนอนันต์, (Kuwait: I.I.F.S.O., 2524), หน้า 28-29. และชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 2, หน้า 172-173.

2.4.3 ผลของการถือศีลอด³²⁵

1) การถือศีลอดทำให้เกิดความรู้สึกยับยั้งชั่งใจตนเอง และเกิดความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ซุบฯ ได้ง่ายขึ้น เพราะในเมื่อสามารถยับยั้งอารมณ์หรือจิตใจตนเองจากสิ่งที่ไม่อนุมัติได้แล้ว เช่นการกิน ดื่ม ร่วมประเวณี เป็นต้น ด้วยแรงกระตุ้นที่จะให้ได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ และการอภัยโทษจากพระองค์ ดังนั้นย่อมเป็นการง่ายเหลือเกินที่จะละเว้นหรือยับยั้งตนเองจากสิ่งต่างๆที่ห้าม

2) การถือศีลอดทำให้เกิดความหิวและความอ่อนเพลียต่ออวัยวะต่างๆ เช่น ลิ้น สายตา มือ และอวัยวะเพศ ลดความอยากหรือความต้องการด้านอารมณ์ทางเพศลง ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมอารมณ์ทางเพศให้อยู่ในขอบเขตของกฎหมายอิสลามได้ง่าย

3) ทำให้เกิดความอดทนในการเผชิญต่อความยากลำบากที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นบางครั้งบางคราวในชีวิต เช่น การขาดแคลนอาหาร หรือวิกฤติการณ์ต่างๆ

4) ทำให้รอดพ้นจากการกระทำความผิดบาปต่างๆ เพราะในการถือศีลอดไม่เพียงแต่จะต้องละเว้นจากการกิน การดื่มน้ำเท่านั้น แต่จะต้องงดเว้นการนินทาว่าร้าย การพูดจาไร้สาระ และการทำชั่วช้าเลวทรามอื่นๆอีกด้วย

5) การถือศีลอดทำให้จิตใจมีสมาธิแน่วแน่ในสิ่งที่ตัวเองยืนหยัดศรัทธา

6) การถือศีลอดทำให้บางครั้งเป็นผลดีต่อสุขภาพเป็นการบำบัดโรคบางอย่าง เพราะการอดอาหารจะช่วยลดไขมันที่เกินความต้องการและขับสารพิษบางอย่างออกจากร่างกาย

7) การถือศีลอดทำให้คนร่ำรวยและมีอันจะกินรู้สึกถึงความหิวและความกระหาย การรู้สึกเช่นนี้ด้วยตัวเอง จะทำให้คนเหล่านั้นรู้สึกถึงความทุกข์ยากของคนจนและไม่มีอาหารจะกินและมีจิตใจที่อยากจะช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้น

8) การถือศีลอดทำให้เกิดความเท่าเทียม ความเสมอภาค และความเป็นเอกภาพขึ้นในหมู่ประชาชาติมุสลิม เพราะในเดือนรอมฎอน มุสลิมทุกคนต่างต้องอดอาหารและกินอาหารอย่างพร้อมเพรียงกันตามคำบัญชาของอัลลอฮ์ ซุบฯ

³²⁵ บรรจง บินกาซัน, *อิสลามสังขารมแห่งชีวิต*, (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดต้นสน, 2548), หน้า 87-89. และคู่มือฮัมมัด สอและห์ อัลมุนญิด, 70 ประเด็นฯ, หน้า 12-15.

2.5. บทเพ็ญพิธีฮัจญ์ ณ บัยติลลาฮ์

ฮัจญ์³²⁶ หมายถึง การมุ่งไปยังมหานครมักกะฮ์ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนาตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด คือละฮัจญ์³²⁷ ในช่วงเดือนเซาวาล ชุลกอดะฮ์ และสิบวันสุดท้ายของเดือนชุลฮิจญะฮ์ ตามปฏิทินฮิจเราะฮ์ศักราช³²⁸

2.5.1 ความสำคัญของการบำเพ็ญพิธีฮัจญ์

การประกอบพิธีฮัจญ์นั้นเป็นบัญชาของอัลลอฮ์ ซุบฮานะฮู อَعْلَى ที่มีมาตั้งแต่สมัยของท่านนบี อิบรอฮีม และเมื่อถึงสมัยของท่านนบีมุฮัมมัด คือละฮัจญ์ อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮู อَعْلَى ก็ได้ทรงบัญญัติการประกอบพิธีฮัจญ์อีกครั้งหนึ่ง³²⁹ โดยให้เป็นหน้าที่เหนือประชาชาติของท่าน เมื่อ ฮ.ศ. 6³³⁰ ดังที่ อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮู อَعْلَى ตรัสว่า

“แท้จริงบ้านหลังแรกที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์ (เพื่อการอิบาดะฮ์) นั่นคือบ้านที่มักกะฮ์ โดยเป็นที่ที่ถูกทำให้มีความจำเริญ และเป็นที่น่าเคารพแก่ประชาชาติทั้งหลาย ในบ้านนั้นมีหลายสัญญาณที่ชัดเจน (ส่วนหนึ่งนั้น) คือ มะกะอมอิบรอฮีม และผู้ใดได้เข้าไปในบ้านนั้น เขาก็เป็นผู้ปลอดภัยและสิทธิของอัลลอฮ์ที่มีแก่นุญญ์นั้น คือ การมุ่งสู่บ้านหลังนั้น อันได้แก่ผู้ที่สามารถหาทางไปยังบ้านหลังนั้นได้ และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงพึงประชาชาติทั้งหลาย”³³¹

วัตถุประสงค์ของการประกอบพิธีฮัจญ์ เพื่อระลึกเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับท่านนบีอิบรอฮีมและครอบครัวซึ่งเป็นบรรพบุรุษของท่านนบีมุฮัมมัด และเป็นเหมือนบิดาของมุสลิมทั้งมวล แสดงถึงการนอบน้อมยอมตนต่ออัลลอฮ์ ซุบฮานะฮู อَعْلَى แสดงให้เห็นถึงเอกภาพและพลังอำนาจของอัลลอฮ์ ผู้ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของมุสลิมทั่วโลก ความเสมอภาค สัมพันธภาพ และภราดรภาพของมวลมุสลิม และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในวิถีทางที่ถูกต้องของอิสลาม³³²

³²⁶ เป็นคำในภาษาอาหรับในทางภาษา หมายถึงการมุ่งสู่ หรือ ความตั้งใจไปยังจุดที่กำหนดไว้

³²⁷ มูริด ทิมะเสน, เรื่องฮัจญ์จงยึดแบบจากฉัน, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2547), หน้า 23.

³²⁸ มุสต่อฟา อัลคินและคณะ, อัลฟิกฮ์, เล่ม 2, หน้า 101.

³²⁹ อับดุลละห์ หนุ่มสุข, ความคลาดเคลื่อนของนักวิชาการไทยฯ, หน้า 215.

³³⁰ ชัยยิด ซาบิก, ฟิกฮุซซุนนะฮ์, เล่ม 2, หน้า 498.

³³¹ อัลกุรอาน 3 : 96-97

³³² เสาวนีย์ จิตหมวด อ่างใน อับดุลละห์ หนุ่มสุข, ความคลาดเคลื่อนของนักวิชาการไทยฯ, หน้า 213.

2.5.2 ผู้ที่หน้าที่จะต้องประกอบพิธีฮัจญ์

บรรดานักปราชญ์มุสลิมมีมติเห็นพ้องต้องกันว่า ผู้ที่มีความสามารถวาญิบ ต้องประกอบพิธีฮัจญ์เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ซึ่งตลอดชีวิตของเขา นอกจากเขาจะบนบานเอาไว้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามคำบนบาน ในขณะที่เดียวกันไม่จำเป็นต้องประกอบพิธีฮัจญ์โดยทันที ทันใด จะปฏิบัติในช่วงไหนของอายุก็ได้ จะไม่เกิดโทษ ถ้าหากเขาได้ประกอบพิธีฮัจญ์ก่อนเสียชีวิตไปแล้ว³³³ ซึ่งผู้ที่จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องประกอบพิธีฮัจญ์ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ เป็นมุสลิม มีสติสัมปชัญญะบรรลุนิติภาวะ เป็นเสรีชน และมีความสามารถ หมายถึง มีความพร้อมทางด้านร่างกาย และทรัพย์สิน ตลอดจนความปลอดภัยและไม่มีอุปสรรคขวางกั้นในการเดินทาง และสำหรับสตรีต้องมีสามี หรือญาติผู้ชายที่แต่งงานกันไม่ได้ร่วมเดินทางไปด้วย³³⁴

2.5.3 วิธีของการประกอบพิธีฮัจญ์

หลักของการประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง องค์ประกอบสำคัญของการประกอบพิธีฮัจญ์ ซึ่งถ้าหากผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ละทิ้งและไม่ได้กระทำการก่อนใดก่อนหนึ่ง การประกอบพิธีฮัจญ์ดังกล่าวก็จะเป็นโมฆะ และไม่สามารถชดใช้หรือเสียค่าปรับใดๆ ได้³³⁵ ซึ่งมีทั้งหมด 6 ประการคือ

1) ครองเอี๊ยะรอม หมายถึง การตั้งใจเจตนาเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ พร้อมด้วยการแต่งกาย โดยเฉพาะสำหรับผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ โดยนุ่งให้มิดชิดด้วยผ้า 2 ผืน โดยไม่เย็บเป็นถุง และไม่สวมใส่รองเท้าหุ้มส้น และสำหรับสตรีให้แต่งกายมิดชิด โดยไม่เปิดเผยส่วนใดนอกจากใบหน้าและฝ่ามือ

2) วุฎีฟ ที่ทุ่งอะระละอะ หมายถึง การหยุดพัก ณ ทุ่งอะระละอะ ในช่วงใดช่วงหนึ่งตั้งแต่ดวงอาทิตย์คล้อยของวันที่ 9 เดือนซุลฮิจญะฮฺ (เดือนที่ 12 ของศักราชอิสลาม) จนถึงแสงอรุณขึ้นของวันที่ 10 เดือนเดียวกัน

³³³ ชัยยิด ซาบิก, *ฟิกฮุซซุนนะฮฺ*, เล่ม 2, หน้า 503-506. และมุสต่อฟา อัลคิน, *อัลฟิกฮ*, เล่มที่ 2, หน้า 90-91.

³³⁴ อับดุลละห์ หนุ่มสุข, *ความคาดเคลื่อนของนักวิชาการไทย*, หน้า 211. และดูชัยยิด ซาบิก, *ฟิกฮุซซุนนะฮฺ*, เล่ม 2, หน้า 507-510: 512-513. และมุสต่อฟา อัลคิน, *อัลฟิกฮ*, เล่ม 2, หน้า 94-98.

³³⁵ มุสต่อฟา อัลคินและคณะ, *อัลฟิกฮ*, เล่ม 2, หน้า 109.

3) ฏอว้าฟ หมายถึง เดินรอบวิหารกะอะบะฮ์ 7 รอบ โดยเริ่มนับจากหินดำ และมาสิ้นสุดที่หินดำนับเป็นหนึ่งรอบและผู้กระทำการฏอว้าฟจะต้องสะอาดปราศจากหะดัยเล็ก และหะดัยใหญ่ และปราศจากนะญิสทั้งที่ร่างกาย เสื้อผ้าและสถานที่ที่ฏอว้าฟ³³⁶

4) สะแอ (การเดิน) จากเนินเขาเศาะฟาไปยังเนินเขามัรวะฮ์ หมายถึง การเดินไปมาอย่างต่อเนื่องติดต่อกันระหว่างเนินเขาเศาะฟากับเนินเขามัรวะฮ์เจ็ดเที่ยวด้วยกันภายหลังการฏอว้าฟ โดยเริ่มเที่ยวแรกที่เนินเขาเศาะฟา และเที่ยวสุดท้ายที่เนินเขามัรวะฮ์

5) โกงหรือตัดเส้นผม หมายถึง การโกนหรือตัดเส้นผมทั่วทั้งหมดบนศีรษะสำหรับบุรุษ แต่สำหรับสตรีให้รวบเส้นผมและตัดออกประมาณข้อนิ้ว ภายหลังการเชือดสัตว์พลี³³⁷

6) เรียบเรียบลำดับของรูกุ่นส่วนใหญ่ โดยกระทำการครองเอี๊ยะรอมเป็นอันดับแรก ถัดมาคืออูกู้ฟที่ทุ่งอะรอฟะฮ์ ถัดมาคือฏอว้าฟ ส่วนสะแอและโกนเส้นผม อาจจะทำก่อนหรือหลังฏอว้าฟก็ได้³³⁸

2.5.4 ผลของการบำเพ็ญฮัจญ์

1) ทำให้เกิดการชุมนุม พบปะและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความคิด การค้า และอื่นๆกับมุสลิมในส่วนต่างๆของโลก

2) ทำให้เกิดความเป็นพี่น้องที่เข้มแข็งและมั่นคงขึ้น โดยที่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกัน และมีวิธีปฏิบัติไปสู่เป้าหมายแบบเดียวกัน

3) ทำให้เกิดความเท่าเทียมและความเสมอภาคระหว่างมุสลิม ความแตกต่างของฐานะ สีผิว เชื้อชาติ ความโอ้อำในเรื่องที่พำกอาศัย ในเรื่องเครื่องแต่งกายจะถูกสลัดทิ้งไปหมดสิ้น

4) ทำให้มุสลิมได้รำลึกและเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของนบีและบุคคลสำคัญๆ ในอดีตของอิสลามด้วยการปฏิบัติจริงตามเหตุการณ์เหล่านั้น

5) ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง โดยเฉพาะคนยากจนสามารถได้รับปัจจัยยังชีพขั้นพื้นฐานอย่างพอเพียงตลอดทั้งปี

³³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 110.

³³⁷ มุรืด ทิมะเสน, เรื่องฮัจญ์จงยึดแบบจากฉัน, หน้า 31-32.

³³⁸ มุสต่อฟา อัลคิน และคณะ, อัลฟิฮฺ, เล่ม 2, หน้า 112.

6) ทำให้มุสลิมได้รับการฝึกฝนความอดทนและการให้อภัยต่อผู้อื่น เพราะการประกอบพิธีฮัจญ์นั้นกระทำท่ามกลางอากาศที่ร้อนและผู้คนจำนวนนับล้านที่เบียดเสียดอัดเยียดกันทำหน้าที่ของตนในเวลาและสถานที่จำกัด³³⁹

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

³³⁹ ดุมนุสตอบฟา อัลกินและคณะ, อัลฟิโกส, เล่ม 2, หน้า 92-94. และบรรจง บินกาซัน, อิสลามสังขารแห่งชีวิต, หน้า 94-95.